

РЕШЕНИЕ

№ 7141

гр. София, 28.02.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 69 състав, в публично заседание на 19.02.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Милена Славейкова

при участието на секретаря Грета Грозданова и при участието на прокурора Надя Загорова, като разгледа дело номер **12352** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство е по реда на чл.145-178 АПК, вр. с чл. 84, ал. 3 от ЗУБ.

Образувано е по жалба на М. А. Х., ЛНЧ [ЕГН], [дата на раждане] в [населено място], провинция Х., С., гражданин на С., чрез адв. Р. Д. Танина от САК, срещу Решение № 11394 от 31.10.2024 г. на председателя на ДАБ при МС, с което му е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут, поради липса на предпоставките по чл.8 и чл. 9 и на основание чл. 75, ал.1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ.

В жалбата са изложени доводи за незаконосъобразност на оспореното решение като постановено при съществени процесуални нарушения и неправилно приложение на закона. Жалбоподателят твърди, че е напуснал С. поради обоснована заплаха за живота и сигурността му. Счита, че анализът на обстановката в С. е формален и не кореспондира с личната му бежанска история. Твърди, че административният орган не е съобразил местоживеенето му в С. и региона на страната, където да бъде върнат, както и, че не е съобразил тълкуването, дадено в решение на СЕС по дело С-465/07. Поддържа, че продължава да се страхува за живота и здравето си при евентуално връщане в С., където ситуацията продължава да е опасна за населението поради продължаващата война, непрекъснато се променяла и при евентуално връщане там, кандидатът би изпитвал основателни опасения за живота и опасността си, вкл. поради вероятността да бъде привлечен за редовна военна служба. Поддържа, че дори представена от ответника справка за провинция Х. съдържа данни за наличие на много различни военни формирования, които водят постоянни сражения, включително с тежки оръжия, при което страда и цивилното население. Счита, че

посочените причини обосновават основание за предоставяне на хуманитарен статут по чл.9 от ЗУБ. Оспорва изводите на административния орган, че Турция е трета сигурна държава. Навежда данни, че Турция е имала практиката да връща обратно кандидати за убежище от неевропейски държави, за което сигнализират в неотдавнашните си доклади международните правозащитни организации - както за откази за влизане, така и за масови връщания на сирийска територия. Също така в резолюция, приета от Парламентарната асамблея на Съвета на Европа на 20 април 2016 г., наред с останалото се посочва, че връщанията както на сирийци, така и на граждани на други държави в Турция противоречат на европейското и международното право. Това показва ясно, че няма гаранции за това, че принципът на забрана за връщане се спазва ефективно в Република Турция. Посочва, че част от сирийската територия, в която живеят кюрди, се контролира от турската армия, като там се извършва етническо прочистване, поради което Турция реално не отговоря и на друго изискване визирано в пар.1, т.9, б. „б“ от ДР на ЗУБ за „трета сигурна държава“. Навежда доводи за нарушение на принципа „забрана за връщане“ (non-refoulement), който е основополагащ за закрилата на бежанците. Претендира се отмяна на решението.

Ответникът – председател на ДАБ при МС, чрез упълномощения процесуален представител юрк. Т. Г., оспорва жалбата. Претендира за отхвърляне на оспорването поради липса на основания по чл.8 и чл.9 от ЗУБ.

Представителят на СГП изразява становище за неоснователност на жалбата.

Административен съд София-град след като прецени събраните по делото доказателства, ведно с доводите, възраженията и изразените становища на страните, прие за установено следното:

Не е спорно по делото, че М. А. Х. е подал молба рег. № УП-6395 от 29.04.2024 г. за предоставяне на международна закрила, когато са попълнени регистрационен лист и Евродак дактилоскопна карта. Личните му данни са установени въз основа на представен национален паспорт №N011539677, издаден на 11.01.2017 г., валиден до 10.01.2019 г.

На проведеното на 29.05.2024 г. интервю кандидатът заявил, че е учил до 4-ти клас в [населено място], област Х., след това, от 2009 г., работел като автомонтьор. В С. не е имал проблеми поради етническа или религиозна принадлежност, както и с официалните власти, армията или полицията. Лично спрямо него в С. не е оказвано насилие. Майка му, три сестри и двама братя останали в С.. Селото му се контролирало от силите на Режима, понякога имало бомбандировки и стражения от групировката Х. Т. А.. Съобщава, че напуснал С. през м.септември 2023 г., нелегално, за Турция, където останал 6 месеца в О. и И.. В Турция работил нелегално в общарски цех, заедно със сирийци и мароканци. Не е подавал молба за закрила в Турция, защото отказвали да регистрират сирийци. В България влязъл нелегално, на 20.04.2024 г., прескочил със стълба телената ограда. Крайната му цел на пътуване била България, защото тук производството се води по-бързо и по-бързо се взима решение. Не е арестуван и осъждан в държавата на произход, не е отбивал военна служба. Като причина за напускане на С. посочва войната там. Съпругата му била бременна и искал да ѝ осигури по-добро бъдеще. Би се завърнал в С., ако ситуацията там се подобри.

Постановено е оспореното Решение № 11394 от 31.10.2024 г. на председателя на ДАБ при МС, с което на чуждия гражданин на основание чл. 75, ал.1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ е

отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут, поради липса на предпоставките по чл.8 и чл. 9 от ЗУБ. В решението е прието, че за кандидата за закрила не са налице предпоставките за предоставяне на статут на бежанец по ЗУБ съгласно чл. 8, ал. 1 от ЗУБ, тъй като изложените от него мотиви не са правно значими за търсената закрила. В представената бежанска история не са открити субективният и обективният елемент на предвиденото в цитираната разпоредба понятие „основателно опасение от преследване“. Молителят изрично е заявил, че не е имал проблеми от етнически, религиозен или политически характер. Кандидатът не бил заявил спрямо него да е било осъществено преследване от държава, партии или организации и недържавни субекти нито в страната му на произход - С., нито пък в страната, в която е живял - Турция. Приета е за достоверна информацията, представена от кандидата за закрила за напускането на С. поради водещите се военните действия. Въз основа на изявленията на чужденеца, е формиран извод, че причината за напускането на страната му е намирането на по-добър живот, а не търсената закрила. В тази връзка органът е съобразил, че търсещият международна закрила не е имал проблеми, основани на етническата му принадлежност и изповяданата от него религия в страната му по произход, не е имал проблеми с официалните власти, армията и полицията в С., никога не е бил задържан, арестуван, съден или осъждан, не е заплашван лично и никога не му е оказвано физическо и/ли психическо насилие в държавата му на произход.

Във връзка с нежеланието на кандидата да се сражава в сирийската армия административният орган се е позовал на Наръчник по процедури и критерии за определяне на статут на бежанец, издаден от Службата на ВКБООН през 1992 г., глава V, „В“, където е дадено тълкувателно определение за дезертьори и лица, които се отклоняват от военна служба, органът е посочил, че дезертирането се счита за криминално престъпление, но не се счита за преследване. От друга страна, в хода на производството, лицето не било доказало, че изпълнението на военната служба за него би означавало участие във военни действия, противоречащи на неговите действителни политически, религиозни или морални убеждения или на валидни съображения на съвестта. Формирано е заключение, че Суд Р. Х. е взел решение да напусне страната си на произход заради желанието си да дойде в Република България изцяло по лични и икономически причини, а не поради основателни опасения от преследване по причините, посочени в чл.8, ал.1 от ЗУБ.

По-нататък в решението, административният орган е изложил мотиви, че спрямо кандидата не са налице предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗУБ, доколкото той не е напуснал страната си на произход поради реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция, не е бил заплашен от унизително отнасяне или наказание, нито са налице данни, че в бъдеще ще бъде изложен на реален риск от въпросните посегателства при евентуално връщане в С..

Обсъдени са разширенията, дадени в Решение на Съда на Европейските общности от 17 февруари 2009 г. по дело С-465/07 във връзка с приложението на нормата на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, във връзка с чл.15, б. „в“ от Директива 2004/83/ЕО, а именно поради заплахи, присъщи на обща ситуация на "въоръжен вътрешен или международен конфликт".

След извършен анализ на информацията за обстановката в С., изложена в справки с вх. № ЦУ-1842/27.08.2024 г., изготвена от дирекция „Международна дейност“, ДАБ

при МС, органът не е установил разширенията, дадени в решение на Съда на Европейските общности (СЕО) от 17 февруари 2009 г. по дело № С-465/07 и решение на Съда на Европейския съюз (СЕС) от 30 януари 2014 г. по дело № С-285/12 по тълкуването на чл. 15, б. „в“ от Директива 2011/95/ЕС, преценени във връзка с приложението на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ.

Според цитирана в справката информация провинция Х. (изписвана и позната и като А.) се намира в северната част на С., граничи с провинциите Идлиб на запад, Х. на юг и Р. на изток и споделя международна граница с Турция. В административно отношение Х. е разделена на осем окръга: Д. С., А., А., Ал Б., М., Д., А. ал Араб (К.) и Ас С..

Провинция Х. е разделена на зони, контролирани от бунтовнически въоръжени групировки, действащи срещу официалното сирийско правителство, на зони, контролирани от режима на А. и на няколко отделни области и анклави, контролирани от кюрдските Сирийските демократични сили (SDF) и свързаните с тях Отряди за защита на народа (YPG). Бунтовническите групировки контролират северните части на провинцията, включително районите в съседство с турската граница в окръзите А., А., Ал Б. и Д. и районите западно от [населено място], граничещи с контролираните от други бунтовнически групи райони в провинция Идлиб. Съобщава се, че провинцията на Х. от А. до Ал Б. и Д. е контролирана от подкрепяната от Турция Сирийска национална армия (SNA), а региони в западната част на провинцията са под контрола на групировката "Х. Т. ал Ш." (HTS). В доклад от януари 2023 г. се посочва, че клетки на "Ислямска държава" (ИД) винаги са присъствали в южната част на Х., макар и с ниски нива на активност, но завръщането към тактиката на засади в района през декември 2022 г. означава "укрепнала и смела ИД в този регион".

През периода 1 август 2022 г. - 28 юли 2023 г. в провинция Х. е имало 2735 инцидента със сигурността, регистрирани от А., от които 551 са "битки", 1717 са "насилие с експлозивни/дистанционно насилие", а 467 инцидента са "насилие срещу цивилни". Инциденти със сигурността са регистрирани във всички окръзи на провинцията, като най-голям брой са документирани в Д. С. (901, 19 от които "насилие срещу цивилни"), А. (646, 57 от които "насилие срещу цивилни") и А. (515, 261 от които "насилие срещу цивилни"), а най-малко инциденти (6, три от които "насилие срещу цивилни") са регистрирани в окръг Ас С.. Х. регистрира най-голям брой инциденти със сигурността от всички провинции в С., като в периода 1 август - 30 ноември 2023 г. 1 077 от общо 4 381 инцидента със сигурността, докладвани в С., са станали в Х., което представлява средно 62 инцидента със сигурността на седмица.

През цялата 2021 г. Сирийската мрежа за човешки права (S. N. for H. R., SNHR) регистрира 231 смъртни случая на цивилни в провинция Х., през 2022 г. цивилните жертви са 224, а в периода август 2022 г. - юли 2023 г. са документирани нови 171 цивилни жертви, 15 от които губят живота си в хода на мигрантско пътуване към Европа.

На 29 март 2024 г. най-малко 36-ма души загиват при израелски въздушни удари близо до сирийския [населено място], съобщават информационните агенции. Базираната във Великобритания Сирийска обсерватория за правата на човека (SOHR) твърди, че целите са оръжейни складове, разположени близо до летището в Х. и използвани от подкрепяната от И. ливанска въоръжена групировка "Х.", а И. не коментира атаки срещу С.. Според "Р." сред загиналите има петима бойци на "Х." при общ брой на жертвите от 38 души, а сирийското Министерство на отбраната

съобщава, че цивилни граждани и военен персонал също губят живота си.

Относно положението на сирийските бежанци в Турция административният орган се позовава на справка с вх. № ЦУ-2017/27.09.2024 г. на Дирекция „Международна дейност“ на ДАБ при МС и на Решение № 247 от 3 април 2024 година на МС на РБ за приемане списък на сигурни страни на произход и на Списък на трети сигурни страни, според които по отношение на търсещите закрила Република Турция е сигурна страна и трета сигурна страна по смисъла на определението за "трета сигурна държава" в § 1, т. 9 от Допълнителните разпоредби на Закона за убежището и бежанците (Обн. ДВ. бр. 54 от 31 май 2002 г., в сила от 01.12.2002 г.).

От информацията в горепосочените справки е направен обосновен извод, че в момента не е наличен вътрешен или международен въоръжен конфликт на цялата територия на С.. Посочените инциденти са спорадични актове на насилие и като такива не могат да се оценяват като въоръжен конфликт. Въпреки оценяването на положението в страната като несигурно и напрегнато, не следвало насилието във всички части на държавата да се определя като безогледно. Инцидентите имат определени цели, но не били в състояние да предизвикат масов ефект. В тази връзка е отбелязано, че не трябва да се очаква, че което и да е правителство може да гарантира сигурността на всички граждани в дадената страна.

Формиран е извод, че в конкретния случай няма добре обосновен страх от преследване и индивидуализиране на заплахата за живота на кандидата, за да са налице предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут, безогледното насилие в С. следвало да е изключително, каквото видно от цитираната информация за обстановката там, то не е. Същевременно, спрямо кандидата за закрила е установена „трета сигурна държава“ – същият можел да се върне в Турция и да продължи живота си там, поради което органът намерил за неприложим спрямо него принципът „забрана за връщане“ (non-refoulement) по чл.4, ал.3 от ЗУБ.

Посочено е общо в решението, че за молителя липсват предпоставки за предоставяне на статут по чл. 8, ал. 9 и чл. 9, ал. 6 от ЗУБ, тъй като не е заявил член на семейството му да има предоставена международна закрила в Република България. За него не били налице условията за хуманитарен статут по други хуманитарни причини (чл. 9, ал. 8 от ЗУБ), тъй като не се позовавал на причини от хуманитарен характер.

Административен Съд С. – град, I отделение, 69 състав, след преценка на събраните по делото доказателства по отделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

По допустимостта на жалбата: Оспореното решение е връчено на на 26.11.2024 г. Жалбата е подадена чрез административния орган на 03.12.2024 г. - в срока по чл.84, ал.3 от ЗУБ, от надлежна страна по смисъла на чл.147, ал.1 АПК и срещу подлежащ на оспорване акт съгласно чл.84, ал.3 ЗУБ, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е частично основателна.

При служебната проверка по чл.168 АПК съдът намира, че оспореният акт е издаден от компетентен административен орган по чл.75, ал.1, вр. чл.48, ал.1, т.1 ЗУБ и в установената форма. Производство по чл.68, ал.1, т.1 ЗУБ е образувано във връзка с подадена от чужденеца първа молба за закрила рег. № УП-23759 от 02.10.2024 г. На проведеното интервю на молителя е предоставена възможност за посочване на причините, поради които е напуснал и не желае да се завърне в страната си на произход. Противно на твърдяното в жалбата, в хода на административното производство липсват данни за допуснати съществени процесуални нарушения –

такива, които съществено са накърнили правото на защита на засегнатото лице или ако не бяха допуснати, органът би постановил решение в противен смисъл. Изложеното определя спора като материалноправен относно наличие на основания за предоставяне на международна закрила по чл.8 и чл.9 ЗУБ въз основа на елементите от личната бежанска история на кандидата, обсъдени съобразно актуалната ситуация в страната му на произход.

Административният орган е изследвал всички основания за преследване по причините, посочени в чл.8, ал.1 ЗУБ – основателни опасения от преследване по причини на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, във връзка с легалното определение за преследване по чл.8, ал.4 ЗУБ - нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повторяемост, както и липсата на конкретни действия на лично преследване по примерното изброяване на чл.8, ал.5 ЗУБ. Въз основа на посоченото от молителя в интервюто правилно и обосновано решаващият орган е приел, че по отношение на него не се установяват основателни опасения от преследване по причините, посочени в чл.8, ал.1 ЗУБ, не са извършени конкретни, лични действия на преследване по смисъла на чл.8, ал.4 ЗУБ и на неизчерпателното изброяване по чл.8, ал.5 ЗУБ.

Административният орган правилно е приел, че кандидатът не е навел твърдения, че е бил подложен на реална опасност от тежки посегателства като смъртно наказание или екзекуция, нито е бил принуден да напусне страната си на произход поради реална опасност от изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание, по смисъла на чл.9, ал.1, т.1 и т.2 от ЗУБ.

За да отрече приложението на чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ и въз основа на информация в Справки вх. № ЦУ-1624 от 12.07.2024 г. и вх. № ЦУ-1841 от 23.08.2024 г. на Дирекция „Международна дейност“ на ДАБ при МС, административният орган е приел, че по отношение на кандидата не се установяват разширенията, дадени в Решение на СЕО от 17 февруари 2009 г. по дело С-465/07, тъй като общата ситуация в С. не можело да се определи като "въоръжен вътрешен или международен конфликт". В допълнение председателят на ДАБ е посочил, че съгласно чл. 8, ал. 8 и чл. 9, ал. 5 от ЗУБ закрила може да не се предостави, когато в една част на държавата по произход не съществуват основания за страх от преследване, нито реален риск чужденецът да понесе тежки посегателства, при което той може безпрепятствено и трайно да се ползва от ефективна закрила там. Съдът приема, че в тази му част, по приложението на чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ, решението е материалноправно незаконосъобразно, тъй като в нарушение на чл.75, ал.2 от ЗУБ не са преценени всички относими факти, свързани с държавата на произход на кандидата към момента на постановяване на оспореното решение.

С разпореждане за насрочване от 19.12.2024 г. и на основание чл.155 от ГПК съдът е указал на страните, че относно държавата на произход на кандидата ще ползва общоизвестни източници. Релевантна информация относно държавата на произход на кандидата по смисъла на чл.4, пар.3, б. „а“ от

Директива 2011/95/ЕС се открива в следните официални източници:

1. Информация от HRW – H. R. W. (Автор) в Световен доклад 2025 – С. от **16 януари 2025 г.**, според която: „Правителството на Б. ал-А. беше свалено на 8 декември 2024 г. от коалиция от въоръжени опозиционни групи, отбелязвайки края на над 50-годишното управление на партията БААС в С.. Докато опозиционните групи завзеха градове, те освободиха затворници в сирийски затвори и центрове за задържане, а местни и международни журналисти посетиха бивши места за задържане и места на масови гробове и други зверства, предоставяйки нова възможност за поемане на отговорност.

Недържавни въоръжени групировки в С., включително H.'et T. al-S. (HTS) и фракции на Сирийската национална армия (SNA), които започнаха офанзивата на 27 ноември, която свали сирийското правителство след 12-дневна офанзива, бяха също отговорни за нарушения на човешките права и военни престъпления.

През 2024 г. сирийците претърпяха малтретиране и трудности поради продължаващия конфликт, влошените икономически условия и общата несигурност. *Русия и И. продължиха да предоставят военна и финансова подкрепа на сирийското правителство до неговото падане, докато Съединените щати подкрепят ръководените от курдите Сирийски демократични сили (SDF) в североизточна С., а Турция подкрепя Сирийската национална армия (SNA).* И. извърши въздушни удари над С. през 2024 г., а след 8 декември започна удари, които унищожиха сирийската военна инфраструктура в цялата страна и разшириха военната си окупация на сирийска територия по южния склон на планината Х..

Въпреки че условията в С. **остават неподходящи за безопасно и достойно връщане на сирийски бежанци**, живеещи в чужбина, страните, приемащи бежанци, **Турция и Л. депортираха бързо хиляди сирийци обратно в С., а разказът за връщането на сирийски бежанци се засили в европейските страни, много от които спряха обработката на сирийски молби за убежище след 8 декември.**

С. С.:

На 27 ноември ислямистката въоръжена групировка H.'at T. al-S. (HTS), заедно с фракции на подкрепяната от Турция Сирийска национална армия (SNA), започнаха нова офанзива в С. от базата си в провинция Идлиб, като свалиха сирийското правителство на 8 декември след 12-дневна военна кампания.

През последните години северозападна С. е дом на повече от 4,1 милиона души, поне половината от които са били разселени поне веднъж от началото на конфликта. Преди падането на правителството на А. през декември хората в тези райони бяха ефективно в капан, нямаша ресурси за преместване, не можеха да потърсят убежище в Турция и се страхуваха от отмъщение или преследване на правителството, ако се опитат да се преместят в държани от правителството райони.

В Идлиб и западно А. незаконните атаки от сирийски и руски военни сили *продължиха през 2024 г. и до падането на правителството на А., убивайки цивилни и нанасяйки щети на критична гражданска инфраструктура.* През февруари, предизвикани от съобщения за изтезания от страна на HTS, избухнаха големи протести в Идлиб с искане за освобождаване на

задържаните, управление и социално-икономически реформи и отстраняване на лидера на HTS А. М. ал-Д. (известен също като А. ал-Ш.). Септемврийският доклад на COI документира незаконното лишаване от свобода, изтезания и малтретиране, екзекуции и смърт при задържане от HTS.

Окупирана от Турция С. С.:

В окупираните от Турция територии в С. С. фракциите на SNA и Военната полиция, сила, създадена от базираното в Турция Временно сирийско правителство (S.) за ограничаване на злоупотребите, *подложиха десетки хора на произволни арести, насилствени изчезвания, изтезания и малтретиране, сексуално насилие и несправедливи военни процеси, всички безнаказано.* Фракциите на SNA продължиха да нарушават правата на жилища, земя и собственост на цивилни, включително чрез насилствено изземване на домове, земи и предприятия. А стотици хиляди сирийци, които напуснаха домовете си по време и *след последователните военни операции на Турция в региона, останаха разселени и лишени от собственост.* През 2024 г. SNA подписа план за действие с ООН за предотвратяване на набирането на деца.

След падането на правителството на А. през декември, SNA с подкрепата на Турция започна военна кампания срещу водените от курдите Сирийски демократични сили (SDF) в С. С., прогонвайки SDF от райони на провинция А., включително М., и по това време на писане, заплашваха да завземат допълнителна територия. Боевете накараха над 100 000 души, предимно курди, да избягат на североизток, където се сблъскаха с тежки хуманитарни условия.

Североизточна С.:

През 2024 г., според септемврийския доклад на COI, Сирийските демократични сили (SDF) продължават да задържат политически активисти. *SDF и свързаните с тях групи продължиха да набират деца за военни цели, въпреки ангажиментите за прекратяване на тази практика.* Вълненията в източната провинция Д. ал Зор се засилиха, като SDF провеждаха акции за сигурност, които доведоха до цивилни жертви. *Турските въздушни удари бяха насочени срещу цивилни съоръжения в северозападната част, излагайки на риск поминъка и прекъсвайки общностите от електричество, медицински грижи и други основни услуги.*

Регионалните сили за сигурност на SDF и А. продължиха произволно да задържат приблизително 44 000 заподозрени от ISIS (Ислямска държава) и членове на техните семейства от С. и близо 60 други страни в унижителни условия в лагерите Ал-Х. и Р.. Автономната администрация на С. и Източна С. (А.), гражданското крило на SDF, прие закон през юли, позволяващ повторно разглеждане на затворници, осъдени преди това по твърде широки закони за борба с тероризма в неправилни процеси.

Окупираните от И. Г. възвишения:

През 2024 г. И. продължи да нарушава закона за окупация в сирийските Г. възвишения, които той окупира от 1967 г., блокирайки връщането на десетки хиляди сирийци, които по това време са напуснали домовете си в други части на С.. Израелският план от 2021 г. да удвои населението на заселниците в сирийските Г. възвишения до 2027 г. е в ход. Според заместник-върховния

комисар на ООН за правата на човека през март това разширяване, съчетано с одобрени търговски дейности за експлоатация на природни ресурси, заплашва допълнително да ограничи достъпа на сирийското население до земя и вода.

На 27 юли, на фона на регионалното напрежение, породено от войната на И. срещу Газа, ракетна атака срещу футболно игрище в [населено място], най-голямата от четирите останали общности на сирийски друз в Г. възвишения, уби 12 души, предимно деца. И. твърди, че Х. е отговорна, но Х. отрече да е извършила атаката. През декември 2024 г. израелските сили превзеха допълнителна територия по южния склон на планината Х. с обявената цел да създадат „буферна зона“. Израелските сили нанесоха множество удари срещу сирийско военно оборудване и инфраструктура.

Икономическа криза и пречки пред хуманитарната помощ:

През 2024 г. над 90 процента от сирийците са живели под прага на бедността. Приблизително 12,9 милиона души - повече от половината от населението - се борят за достъп до достатъчно качествена храна, а най-малко 16,7 милиона сирийци се нуждаят от хуманитарна помощ, което отбелязва девет процента увеличение спрямо предходната година. И все пак хуманитарното финансиране за С. падна до най-ниските си нива през последните години.

Повече от 12 години война унищожи цивилната инфраструктура и услуги в С., засягайки сериозно достъпа до подслон, здравеопазване, електричество, образование, обществен транспорт, вода и канализация. Хората в цялата страна бяха изправени пред трудности поради сериозния недостиг на гориво и растящите цени на храните. Ситуацията се изостри в контролираните от правителството райони от държавните съкращения на социалното осигуряване, често предприемани по произволен начин.

Преди да се разпадне през декември, сирийското правителство продължи да налага строги ограничения върху доставката на хуманитарна помощ в контролираните от правителството райони на С. и на други места в страната и да отклонява помощта, за да накаже бивши опозиционни райони. Липсата на достатъчно предпазни мерки в практиките за възлагане на обществени поръчки от агенциите на ООН, предоставящи помощ в С., доведе до сериозен риск от финансиране на злоупотребяващи субекти.

Комплексните и широкообхватни санкции, наложени от Съединените щати, Обединеното кралство, Европейския съюз и други на сирийското правителство, длъжностни лица и свързани лица, възпрепятстваха принципното и безпристрастно предоставяне на хуманитарна помощ на общности в нужда и възстановяването на критична инфраструктура, като здравни и санитарни съоръжения.

Бежанци и вътрешно разселени лица:

Разселването остава една от най-страшните и продължителни последици от войната. От началото на въоръжения конфликт през 2011 г. 12,3 милиона са били принудени да напуснат страната, според Службата на ООН за координация на хуманитарните въпроси (ОСНА), като 6,7 милиона в момента са вътрешно разселени в цялата страна.

След падането на правителството на А. през декември 2024 г. много

европейски държави обявиха, че спират обработването на сирийски молби за убежище. На фона на антибежански настроения, ***Т., която е домакин на близо 3,3 милиона сирийски бежанци, депортира или притисна по друг начин хиляди да напуснат страната в С. С. през 2024 г., включително в Тел А., отдалечен район, окупиран от Турция, където цари беззаконие и хуманитарни условия са ужасни.***

Сирийски бежанци, опитващи се да стигнат до Европа от Л., са били прихванати и експулсирани обратно от ливанските и кипърските власти, като много от тях са върнати насила в С. от ливанската армия. Л. е домакин на над 1,5 милиона сирийски бежанци. Иракските власти в Б. и Е. също така произволно задържаха и депортираха сирийци в Д. и в части от Североизточна С. под контрола на ръководените от кюрдите сили.

Права на жените и момичетата: Конфликтът в С. изостри неравенството между половете, излагайки жените и момичетата на нарастващо насилие, разселване и дискриминационни закони, ограничаващи правата им. Много жени, глави на домакинства, се борят да регистрират ражданията на децата си, повишавайки риска от липса на гражданство и ограничавайки достъпа до образование и здравеопазване.

Международни усилия за отчетност: Въпреки заповедта на МС от 2023 г. за спиране на спонсорираните от държавата изтезания, правителството на А. не показва никакви признаци за спиране на злоупотребите си или за търсене на отговорност от някого през 2024 г. Бившето правителство не успя да уведоми семействата за смъртта на задържани, да предостави важна информация за обстоятелствата и причините за смърт, разкриване на гробни места или връщане на останки, като някои семейства разбират години след факта.

2. Статия за ситуацията със сигурността след падането на президента А. и опасностите за потенциалните завръщащи се в С. от **14 януари 2025** с автор TNH – Т. Н. Н. (бивш IRIN N.) със заглавие: „С. все още не е в безопасност: бежанците се нуждаят от защита. Политиките трябва да дават приоритет на безопасността, доброволността и устойчивостта преди всичко“.

Според статията: „Улиците на С. избухнаха в празнуване на 8 декември 2024 г. Знамена се вдигнаха, гласове пееха и колективна надежда изпълни въздуха. За първи път от повече от 50 години управлението на семейство А. приключи и след 13 години революция сирийците най-накрая можеха да мечтаят за свобода.“

Но преждевременното обявяване на С. за „безопасна“ – както много европейски държави вече направиха – пренебрегва текущите рискове и ***оказва натиск върху бежанците да се върнат принудително, нарушавайки принципа на забрана за връщане.*** Да, диктаторът си отиде, но остатъците от хаос остават и множество въоръжени групи все още са активни на място. Нещо повече, регионалните и глобалните сили се състезават да контролират какво ще се случи след това, което допринася за нестабилността.

Като сирийски бежанец краят на режима на А. беше дълбоко личен. Това беше кулминацията на години на саможертва и устойчивост – победа, изкована чрез болка и непоколебимо предизвикателство. Изображенията на ликуване бяха свидетелство за нашата борба и напомняне, че надеждата, дори и в най-мрачните времена, може да надделее.

И все пак, наред с радостта, не можех да не изпитам чувство на безпокойство. С., макар и свободна, наистина ли е безопасна за своите хора – особено за тези като мен, които избягаха от война и преследване? Въпреки, че имах късмета да получа канадско гражданство и чувство за сигурност в новия си дом, тревогата ми е още по-голяма за онези, които все още се ориентират в процеса на получаване на бежански статут или кандидатстват за убежище, след като са преживели невъобразими борби за достигане на безопасност. Ако аз, като човек с гражданство, се чувствам разтревожен от ситуацията, мога само да си представя страха и несигурността, пред които са изправени онези, които все още не са намерили постоянен дом.

Тъй като страни като Обединеното кралство, А., Франция, Гърция и Германия бързат да обявят С. за „безопасна“ страна и обявяват планове за спиране на обработката на молби за убежище за сирийци, знаците не са добри. Всеки, който търси международна закрила, трябва да получи индивидуална оценка на молбата си за убежище по същество и в съответствие с процесуалните гаранции. Общите забрани за нови молби за убежище от С. пренебрегват сложните реалности на място и рискуват да нарушат международните задължения съгласно Конвенцията за бежанците. Вълнението от освобождението не трябва да ни заслепява за крехкото и несигурно състояние, в което С. остава днес.

Все още е несигурно. Все още е опасно. Настоящият пейзаж на С. е помрачен от присъствието на множество въоръжени фракции, борещи се за контрол. *Н. Т. al-S. (HTS) доминира на северозапад, докато Южните бунтовнически сили, известни като силите D., държат власт на юг. На североизток, наричан от курдите P., Сирийските демократични сили поддържат власт.*

Тези групи – заедно с по-малките милиции и останките от силите на бившия режим – представляват значителни рискове за цивилните. Докато активните боеве са намалели в някои райони, локализираните сблъсъци и насилие продължават. Около 1,1 милиона души бяха принудени да напуснат домовете си поради ескалацията на боевете през ноември и началото на декември, а над 600 000 остават разселени.

Конвенцията за бежанците съдържа клауза за прекратяване, за да се определи кога бежанците вече не могат да се нуждаят от международна закрила, когато обстоятелствата, които са ги накарали да бъдат бежанец, „престанат да съществуват“. Насоките на Агенцията на ООН за бежанците (ВКБООН) предвиждат, че обстоятелствата трябва да бъдат основни и трайни. В тази нестабилна среда как може някоя държава уверено да обяви С. за безопасна?

Комисарят на Съвета на Европа по правата на човека наскоро предупреди срещу прибързаното връщане на бежанци, като подчерта, че държавите трябва да избягват да правят общо предположение, че С. вече е в безопасност и вместо това да вземат „внимателни решения, основани на доказателства“. Популистката реторика засенчва смислени дискусии с нереалистични призови за масово завръщане, които поддържат вредни, дехуманизиращи стереотипи за бежанците.

За много сирийци перспективата да се върнат у дома предизвиква смесица от

радост и безпокойство. Копнежът да видиш познати улици и да се свържеш отново с любимите хора е смекчен от суровата реалност на продължаващата нестабилност и несигурност.

Освен това обстоятелствата на всеки бежанец са индивидуални. За някои завръщането у дома може да е възможно в бъдеще; за други си остава далечна мечта. Има и такива, които могат да изберат да не се върнат. Семейства, които са изградили отново живота си в чужбина – изпращайки децата си на училище и допринасяйки за новите си общности – са изправени пред труден избор, когато са изправени пред политики, насочени към принудителното им завръщане.

Да вземем например Германия, където почти милион сирийци са създали нова глава от живота си. Около 210 000 сирийци са заети на работни места, осигуряващи социални осигуровки, 200 000 сирийски деца посещават германски училища, а 160 000 са получили германско гражданство. Тези цифри разказват история за интеграция и принос, далеч от редуktivните разкази, използвани за оправдаване на дебатите за репатриране.

От решаващо значение е да се признае, че въпреки че много сирийци са нетърпеливи да допринесат за възстановяването на С., пътят към устойчиво възстановяване далеч не е сигурен. Възстановяването на С. изисква стабилност, сигурност и международна подкрепа – всички те в момента липсват. Преждевременното завръщане рискува да подкопае тези усилия и да създаде нови цикли на разселване.

Страните, приемащи големи сирийски диаспори на Запад, имат уникална отговорност: те трябва да балансират подкрепата за бежанците, които желаят да се завърнат доброволно, с гарантирането на правата и безопасността на онези, които не могат или не искат да се върнат. Тази отговорност трябва да включва три ключови роли: ръководене на усилията за възстановяване на С., създаване на пътища за доброволно завръщане и укрепване на сирийските общности, които вече са жизненоважни части от техните общества. Това изисква нюансирани, далновидни политики, а не популистки звукозаписи.

Международната общност трябва да стои с нас, а не да ни изоставя при първите признаци на напредък. Принуждаването на бежанците да се върнат при сегашните променливи обстоятелства е не само опасно, но и морално неоправдано и нарушение на международното право. Като сирийци, ние мечтаем за родина, която е мирна и справедлива за всички нейни граждани. Докато дойде този ден, международната общност трябва да стои с нас, а не да ни изоставя при първите признаци на напредък. Бежанците не са тежест; ние сме оцелели и сътрудници, заслужаващи достойнство и уважение. Политиките трябва да дават приоритет на безопасността, доброволността и устойчивостта преди всичко.

На държавите, които обсъждат тези политики, питам: С. може да е свободна, но наистина ли е безопасна? Обявяването му така сред несигурност пренебрегва продължаващите рискове, пред които сме изправени. За нас това не са абстрактни въпроси – те определят нашата борба за справедливост и достойнство. Нека изискваме отговорите да отразяват човечността пред целесъобразността, защото цената на провала се измерва в животи“.

3. Предоставената от ответника в о.с.з. на 19.02.2025 г. Справка рег. №

МД-02-20 от 14.01.2025 г. съдържа единствено избирателно извлечение от следната **свободно достъпна на Интернет страница esoi.net информация от 10.01.2025 г.** - Сирийска арабска република - Събиране на информация за събитията относно падането на президента А. 26 документа са добавени през последните две седмици. Общо 17290 документа. В пълнота същата справка съдържа следната информация:

„На 27 ноември 2024 г. войнстващата ислямистка група Х. Т. ал-Ш. (HTS), чийто контрол преди това беше ограничен до части от провинциите А. и Идлиб, започна голяма офанзива в северозападна С. със съюзнически бунтовнически фракции. Първоначално бунтовниците превзеха А., втория по големина град в страната. На 5 декември падна [населено място], а два дни по-късно и третият по големина град в С., Х. (BBC, 8 декември 2024 г.; виж също D. S., 8 декември 2024 г., ISPI, 8 декември 2024 г.).

На 8 декември 2024 г. бунтовниците, водени от HTS, навлязоха в Д.. В същия ден Б. ал-А. напусна страната (ARD, 8 декември 2024 г.).

Сирийските групи, които свалиха А. и превзеха столицата Д., са разнородни (ARD, 8 декември 2024 г.) с частично противоречащи си идеологии и дългосрочни цели (DW, 9 декември 2024 г.; Р., 9 декември 2024 г.):

Х. Т. ал-Ш. (HTS):

Най-мощната група в С., която ръководи настъплението на бунтовниците, е ислямистката групировка Х. Т. аш Ш.. Започва като официално разклонение на Ал К. в С. под името Фронт Н. и извършва атаки в Д. в началото на въстанието срещу А.. Групата преминава през няколко промени в имената си и накрая създава правителство в провинция Идлиб в северозападна С. като HTS. САЩ, Турция и други класифицират HTS и нейния лидер А. ал-Ш. (известен също като А. М. ал-Джолани) като терористи (Р., 8 декември 2024 г.; вижте също: BBC, 8 декември 2024 г., DW, 9 декември 2024 г.).

Сирийска национална армия (SNA):

Сирийската национална армия (SNA) е фрагментирана коалиция от различни въоръжени групировки (DW, 9 декември 2024 г.), които държат част от територия по сирийско-турската граница с пряка турска военна подкрепа (Р., 8 декември 2024 г.). Въпреки вътрешните разделения, много фракции на SNA поддържат тесни връзки с Турция, като например бригадата на султан С. Шах, дивизията ал-Х. и бригадата на султан М.. Други фракции в групата се опитват да отстояват собствените си приоритети въпреки сътрудничеството си с Турция (DW, 9 декември 2024 г.). Когато HTS и съюзническите групи от северозапада навлязоха в контролираната от правителството територия на А. в началото на декември, SNA също се присъедини към тях и се биеше на североизток срещу правителствените войски, както и водените от кюрдите сили (Р., 8 декември 2024 г.).

Сирийски демократични сили (SDF):

Сирийските демократични сили (SDF) са съюз от кюрдски и арабски милиции, подкрепяни от САЩ и техните съюзници. SDF контролират по-голямата част от С. на изток от Е., както и някои райони на запад от реката. Настоящата офанзива включва и боеве между SDF и SNA (Р., 8 декември 2024 г.). На 11 декември SDF изгубиха контрол над [населено място] (SOHR, 11 декември 2024 г.).

Други: В допълнение към групите, споменати по-горе, в С. има голям брой местни групи, които са заели позицията срещу Ал-А.. Тези групи представляват широк спектър от ислямистки и националистически идеологии. На север някои от тях са се присъединили към командването на военните операции на HTS. Групи, доминиращи на юг, се надигнаха в настоящата ситуация и превзеха югозападна С. (P., 8 декември 2024 г.).

Последно развитие:

Новото преходно правителство и А. ал-Ш. (лидер на HTS): На 10 декември 2024 г. М. ал-Б., който оглавяваше правителството на сирийското спасение, свързано с H.'at T. al-S. (HTS), в северозападна С. до падането на Б. ал-А., става временен министър-председател, за да оглави преходното правителство на страната до 1 март 2025 г. (MEE, 10 декември 2024 г.; вижте също: Al J., 10 декември 2024 г.). Министрите от правителството на Сирийското спасение засега поемат националните министерски постове. Според Изследователската служба на К. (CRS), някои държавни служители и държавни служители от предишното правителство все още работят в правителствения апарат (CRS, 13 декември 2024 г.). На 21 декември временното правителство назначи А. Х. ал-Шибани за външен министър и М. А. К. за министър на отбраната. И двамата са съюзници на лидера на HTS А. Ал-Ш. (Ал Д., 21 декември 2024 г.). В интервю за саудитския телевизионен канал Al-A. на 29 декември Al-S. обясни, че може да отнеме до четири години преди провеждането на избори, тъй като различните сили в С. трябва да проведат политически диалог и да напишат нова конституция (AP, 29 декември 2024 г.).

На 17 декември Al-S. обяви, че всички бунтовнически фракции ще бъдат разпуснати и интегрирани в редиците на Министерството на отбраната (T. G., 17 декември 2024 г.). На 29 декември Al-S. заяви в интервю, че сирийското министерство на отбраната планира да включи кюрдските въоръжени сили в своите редици. Водят се разговори със Сирийските демократични сили (SDF) за разрешаване на проблемите в североизточна С. (повече подробности за проблемите можете да намерите по-долу) (K., 29 декември 2024 г.).

На 10 януари 2025 г. командирът на SDF М. А. потвърди, че неговите сили ще се интегрират в реструктурирана сирийска армия (S. N., 10 януари 2025 г.). АФП съобщи на 8 януари, че според говорител на Южната оперативна зала, *коалиция от въоръжени групи от южната провинция Д., сформирана на 6 декември, за да помогне за свалянето на А., бойците от Ю. С. няма да се съгласят да разпуснат своите групи.* Те обаче могат да си представят интеграция в Министерството на отбраната в сегашния му вид (F., 8 януари 2025 г.).

На 29 декември беше публикуван списък с 49 души, назначени за командири на новата сирийска армия. Имената включват някои членове на HTS, както и бивши армейски офицери, дезертирали в началото на гражданската война в С.. Според Х. Х., консултант в британския мозъчен тръст С. Н., седемте най-високи ранга са заети от членове на HTS. Според друг експерт най-малко шестима несирийци също са сред новите командири (F., 30 декември 2024 г.). От идването си на власт новото ръководство се ангажира да защитава правата на малцинствата (T. N. A., 7 януари 2025 г.). В началото на януари

Министерството на образованието на преходното правителство обяви на страницата си във Facebook нова учебна програма за всички възрастови групи, която отразява по-ислямска гледна точка и премахва всички препратки към ерата на А. от всички предмети. *Предложените промени включват премахването на теорията за еволюцията и теорията за Големия взрив от уроците по природни науки. Активистите изразиха загриженост относно реформите (BBC N., 2 януари 2025 г.).*

Контрол върху Демократичната автономна администрация на С. и Източна С. (D.) и Сирийските демократични сили (SDF):

Подкрепяната от Турция Сирийска национална армия (SNA) продължи офанзивата си срещу Сирийските демократични сили (SDF) и района на автономната администрация на С. и Източна С. (D.). През последните дни SNA превзе райони в северозападния регион Ш. и [населено място].

На 10 декември бойци на SNA атакуваха стратегически важния язовир Т. под контрола на кюрдите в провинция А. (R., 10 декември 2024 г.) и напреднаха към град К. (Al-M., 10 декември 2024 г.). На 11 декември беше постигнато примирие в [населено място] след посредничеството на американските власти. Споразумението предвижда изтегляне на силите на военния съвет на М. (SOHR, 11 декември 2024 г.). На 17 декември това прекратяване на огъня беше удължено до края на същата седмица (P., 17 декември 2024 г.).

На 18 декември влезе в сила споразумение за прекратяване на огъня в района на А. ал-Араб (известен също като Кобани) (SOHR, 18 декември 2024 г.). SDF обвиниха Турция и нейните съюзници, че не се придържат към споразумението за облекчаване на огъня и че продължават атаките си на юг от Кобани. В същото време жителите на североизточния сирийски [населено място] излязоха на улицата, за да подкрепят съпротивата на SDF срещу атаките на протурски бойци в региона (F., 19 декември 2024 г.). На 21 декември петима от нейните бойци бяха убити при атаки на подкрепяните от Турция сили срещу [населено място], според SDF (P., 21 декември 2024 г.).

На 30 декември П. обяви, че прекратяването на огъня между Турция и подкрепяните от САЩ SDF около [населено място] се спазва (P., 30 декември 2024 г.). В същия ден SDF заяви, че Турция строи две военни бази близо до М. и че няколко военни превозни средства и радарни системи са били унищожени от SDF (R., 30 декември 2024 г.). *В същото време имаше подновена размяна на огън между подкрепяните от Турция сили и SDF.* Според Сирийската обсерватория за правата на човека (SOHR), турските сили и въоръжените групи, съюзени с тях, са атакували село ал-Т. на юг от С. в селската част на Р. с тежка артилерия и картечници, което впоследствие е довело до ожесточени сблъсъци. Специални части на SDF проникнаха в позиции на фракции, подкрепяни от Турция в село ал-Р. близо до Тел Т. в провинция Х. (Кюрдистан24, 30 декември 2024 г.). *В началото на януари над сто души бяха убити при сблъсъци в няколко села около [населено място] (Т. Н. А., 5 януари 2025 г.).* Сирийската обсерватория за правата на човека съобщи за ожесточени боеве в района на М. между SNA и SDF и *нарастващ брой на жертвите (S. N., 9 януари 2025 г.).*

На 11 декември коалицията от бивши опозиционни сили, водена от HTS, пое пълен контрол над източния сирийски [населено място] ез-Зор (Al Д., 11

декември 2024 г.). Демонстрации се проведеха в източната част на провинция Д. ез Зор с искане водените от HTS сили да поемат контрола над района. Твърди се, че някои командири на SDF са дезертирали в резултат на това (S. Direct, 13 декември 2024 г.).

Израелската страна отрече това (Енаб Балади, 10 декември 2024 г.; Р., 10 декември 2024 г.). *През нощта на 14 срещу 15 декември И. атакува с въздушни удари десетки цели в С..* Въздушните удари бяха предшествани от изявление на израелския министър на отбраната, че израелските войски ще останат през зимата на планината Х. (на арабски: Д. Шейх), която беше превзета миналата седмица. Премиерът на И. също обяви, че е одобрил план за разширяване на строителството на селища в окупираните от И. Г. възвишения (Т. Г., 15 декември 2024 г.; вижте също: BBC N., 15 декември 2024 г.).

На 20 декември израелските сили застреляха и раниха протестиращ в село в района на М. в Ю. С., който демонстрираше срещу действията на армията. Израелските сили също са действали в контролираните от С. райони извън буферната зона (Т. Г., 21 декември 2024 г.). *На 29 декември И. атакува оръжеен склад близо до [населено място]. Според Сирийската обсерватория за правата на човека най-малко 11 души, предимно цивилни, са били убити при атаката* (Euro N., 29 декември 2024 г.). Според сирийските медии израелската армия е навлязла дълбоко в района на К. на 30 декември и е изгонила служители от правителствените служби (S. N., 30 декември 2024 г.).

Изявления на организации на ООН (сигурност, социално-икономическа ситуация, бежанци):

Върховният комисариат на ООН за бежанците (ВКБООН) съобщи, че **между началото на офанзивата на 27 ноември и 11 декември около един милион души са били разселени от провинциите А., Х., Х. и Идлиб**. Няма налични данни, но се съобщава, че хиляди сирийски бежанци са се завърнали от Л. през същия период. Бежанци също се върнаха от Турция в С. С.. В същото време някои сирийци избягаха в Л. (ВКБООН, 11 декември 2024 г.).

На 17 декември координаторът на ООН за спешна помощ Т. Ф. докладва за **критичен недостиг на храна, гориво и консумативи поради прекъснати търговски пътища и затваряне на граници** (Новини на ООН, 17 декември 2024 г.). Според У. 7,5 милиона деца в С. се нуждаят от хуманитарна помощ. Повече от 2,4 милиона деца не посещават училище, а други милион деца са изложени на риск от отпадане. Здравеопазването също е крехко. Почти 40 процента от болниците и здравните заведения са частично или напълно нефункциониращи. Почти 13,6 милиона души се нуждаят от вода, санитарни и хигиенни услуги; и 5,7 милиона души, включително 3,7 милиона деца, се нуждаят от хранителна помощ (У., 18 декември 2024 г.).

ООН съобщава, че военните действия и несигурността са продължили в провинциите А., Х., Х., Л., Т., Д.-ез-Зор и К. през седмицата на 23 декември. Поради напрегнатата ситуация със сигурността хуманитарните операции все още бяха преустановени в няколко района към 30 декември. През ноември около два милиона души в цяла С. са получили хранителна помощ под различни форми. Нестабилната ситуация със сигурността в селските райони

на Х., К., Л. и Т. засегна способността на децата да посещават училище (UN N., 30 декември 2024 г.).

Към 29 декември 94 от 114-те подкрепяни от ВКБООН обществени центрове в С. възобновиха своята работа. От 27 ноември досега 58 500 души са се свързали с тях, за да се регистрират и да получат достъп до услугите за защита. Според ВКБООН 58 400 души са се върнали в С. (основно от Л., Й. и Турция) между 8 и 29 декември. От началото на 2024 г. (до 29 декември) приблизително 419 200 сирийски бежанци са се завърнали; по-голямата част от тях в Р. (25%), А. (20%) и Д. (20%) (ВКБООН, 30 декември 2024 г.).

Специалният пратеник на ООН за С. Г. П. заяви в своя брифинг пред Съвета за сигурност на ООН на 8 януари 2025 г., че докато ситуацията със сигурността в някои региони се подобрява, *безредиците продължават в крайбрежните региони, Х. и Х.. Въръжени групи, включително терористичната мрежа на Ислямска държава - и над 60 групи с противоречиви цели - също представляват постоянна заплаха за териториалната цялост на С..* П. също съобщи за конфликта между SNA и SDF, описан по-горе, както и за нарушенията на И.. *Хуманитарната ситуация също остана критична: почти 15 милиона сирийци се нуждаеха от здравни грижи, 13 милиона бяха засегнати от остра продоволствена несигурност и над 620 000 бяха вътрешно разселени.* Щетите, причинени на язовира Тишрин, ограничиха доставките на вода и електричество за повече от 400 000 души (UN N., 8 януари 2025 г.).

Освен това, на 16 декември Н. Р. W. потвърди откриването на масов гроб в южен Д. (HRW, 16 декември 2024 г.). На 18 декември първият търговски полет след падането на Б. А., вътрешен полет до А., излетя от летище Д. (Ал Д., 18 декември 2024 г.). На 7 януари 2025 г. първият международен полет след свалянето на Ал-А. кацна на международното летище в Д. (Ал-Д., 7 януари 2025 г.).

На 27 декември привърженици на Б. ал-А. убиха 14 души в сблъсъци с войници на новото правителство в западната част на страната, близо до [населено място] (BBC N., 27 декември 2024 г.). Според цитирания източник BBC N., 27 декември 2024 г.: Новите бунтовнически власти в С. съобщиха, че привърженици на сваления президент Б. ал-А. са убили 14 военнослужещи на вътрешното министерство при "засада" в западната част на страната. Те казват, че 10 други войници са били ранени при боевете във вторник близо до средиземноморското пристанище Т., крепост на мюсюлманската секта алауити на А.. Сблъсъците с про-А. лоялисти са първото пряко предизвикателство срещу властта на де факто лидера на С. А. ал-Ш.. Президентството на А. падна в ръцете на бунтовническите сили, водени от ислямистката фракция на ал-Ш. Х. Т. ал-Ш. (HTS) преди малко повече от две седмици.

В началото на януари САЩ предоставя шестмесечно изключение от санкциите, така наречения Общ лиценз, за да позволи хуманитарна помощ след края на управлението на Б. А. в С.. Изключението, което ще бъде валидно до 7 юли, позволява определени транзакции с държавни институции, включително болници, училища и комунални услуги на федерално, регионално и местно ниво, както и свързани с HTS организации в цяла С..

Въпреки че не са отменени санкции, лицензът също така позволява транзакции, свързани с продажбата, доставката, съхранението или даряването на енергия, включително петрол и електричество, към или в С.. Той също така позволява лични трансфери и определени дейности, свързани с енергията, в подкрепа на усилията за реконструкция (Р., 6 януари 2025 г.). След премахването на санкциите Катар обяви, че ще помогне за финансирането на 400-процентно увеличение на заплатите в публичния сектор, обещано от сирийското временно правителство (Р., 7 януари 2025 г.).

4. Доклад за положението с човешките права, жертвите на нарушения на човешките права, отговорностите за нарушенията, експлозиите, убийствата и противопехотните мини през 2024 г. Жертви на нарушения на човешките права през 2024 г., публикуван на 20 януари 2025 г., автор Сирийски комитет по правата на човека (SHRC):

Първо: Жертви на нарушения на човешките права през 2024 г. Контролиращите страни в С. са извършили сериозни нарушения на правата на човека за 13-та поредна година, с малко по-висок интензитет, отколкото в предишни години. Сирийският комитет по правата на човека (SHRC) документира убийството на 1354 цивилни тази година, в сравнение с 1107 цивилни през 2023 г., 1133 цивилни през 2022 г., 1237 цивилни през 2021 г. и 1750 цивилни през 2020 г.

Конфликтни зони: **Боевете** продължават основно в С. С., със спорадични обстрели и въздушни удари от силите на режима на А., техните руски съюзници и ирански милиции от една страна, и Сирийските демократични сили (SDF), насочени към освободените райони от друга. В отговор на нарастващите атаки Х. Т. аш Ш. стартира операцията „Възпирание на агресията“, напредвайки от Идлиб през А., Х., Х. и Д., като сваля режима на А. за 11 дни. С. беше освободена от управлението на А. в края на първата седмица на декември. В Ю. С. конфликтът продължи в Д. между рухналия режим и местните групи – някои се примириха с режима, докато други останаха против.

Експлозии: Неидентифицираните експлозии продължават в С. с увеличение в сравнение с предишни години. Комитетът документира 94 смъртни случая от експлозии и IED тази година, предимно в провинцията на А., по-специално А., Ал-Б. и Д., както и Д. на юг. Разследванията приписват тези атаки на различни участници, предимно на SDF, чиито експлозивни често произхождат от зоните им под контрол, следвани от режима на А., който се стреми да дестабилизира регионите, контролирани от опозицията. Индивидуалните действия, водени от отмъщение, също допринасят. Споделеният интерес на режима на А. и SDF от подкопаване на сигурността в северозападна С. е очевиден от честите, широко разпространени бомбардировки и различни загуби на животи и имущество.

Атентати: Смъртните случаи, свързани с убийства, отбелязват лек спад тази година с 364 регистрирани смъртни случая в сравнение с 400 през 2023 г., 389 през 2022 г., 367 през 2021 г., 348 през 2020 г., 337 през 2019 г. и 84 през 2018 г. Постоянно високите числа се приписват на намаления интензитет на битките и множеството участници, включително: спящи клетки, свързани с режима, в райони, контролирани от опозицията. Елементи на SDF, действащи

в райони, загубени от подкрепяните от Турция сили. Надяваме се, че падането на режима и загубата на SDF на съюзник в координирането на убийствата ще помогнат за смекчаване на този проблем.

Противопехотни мини: Противопехотните мини остават основна заплаха за цивилните, като взеха 141 жертви тази година, в сравнение със 126 през 2023 г., 119 през 2022 г., 169 през 2021 г., 135 през 2020 г. и 290 през 2019 г. *Губернаторството на А. продължава да носи тежестта на инцидентите с противопехотни мини.* Основните потребители на противопехотни мини остават режимът на А., ISIS и SDF.

5. Преглед на развитието, свързано със сигурността (към 1 февруари 2025 г.) Сирийска арабска република, публикуван на 3 февруари 2025 с автор Етана (от страница esoi.net):

В сряда, 29 януари, временните власти на С. потвърдиха лидера на Н.'at T. al-S. (HTS) А. ал-Ш. (преди известен с бойното си име А. М. ал-Джолани) като временен президент на С. и одобриха няколко други едностранни решения, свързани с временното управление, включително разпускането на парламента и формирането на ръководен от HTS съвет, натоварен да преразгледа вече анулирана конституция от ерата на А.. Въпреки възвишената визия на възхода на ал-Ш. до президентския пост, този ход ефективно циментира една от непосредствените политически реалности след А.: ал-Ш. всъщност действа като фактически лидер на страната, откакто Б. ал-А. избяга от страната в началото на декември миналата година. Потенциално по-последователна е директивата на HTS, която разпуска парламента, конституцията и партията БААС, като ефективно консолидира контрола над С. в ръцете на управляваните от HTS власти за момента и потенциално им дава по-големи правомощия да оформят бъдещата структура на сирийската държава дълго след края на вече удължения междинен период в средата на 2025 г. Политическите съобщения дойдоха на фона на набързо организирана среща по-рано през деня между ръководеното от HTS Министерство на отбраната и представители на всяка голяма фракция в С. – тоест, с изключение на Сирийските демократични сили (SDF) и фракциите на друзите от С.. Сценично управляваното съобщение, което последва, се опита да проектира легитимност и политически капитал, въпреки че изглежда по-сложна политическа динамика се разгръща зад кулисите.

На север признаците на ескалиране на беззаконието и насилието се увеличават в географска област, простираща се между Х., Л. на брега и А. по-нататък на изток, с почти ежедневни случаи на убийства и бойна активност, докладвани в този регион през последните седмици. При едно клане въоръжени въоръжени мъже убиха най-малко 13 души и отелякоха десетки други в [населено място] в западната част на Х., докато според съобщенията 10 бойци на HTS са били убити при атаки около крайбрежния [населено място].

Временно управление: Ръководените от HTS временни власти обявиха няколко едностранни решения, свързани с временното управление на 29 януари, включително: разпускането на парламента на С.; анулирането на конституцията от ерата на А.; ликвидирането на партията Баас; създаването на нов законодателен съвет, назначен от HTS; и тримесечно удължаване на

настоящия междинен период, който първоначално трябваше да приключи през март. Може би най-важното е, че лидерът на HTS ал-Ш. се назначи за президент до края на вече удължения междинен период, формализирайки фактическата си роля като лидер на С. след падането на режима на А.. Малко след потвърждението си ал-Ш. изнесе „победна реч“ в стая, пълна с HTS и представители на фракции, облечени във военни униформи, като изложи своите приоритети за напред. Въпреки че официални лица също така обявиха предстоящото разпускане на всички въоръжени фракции, включително HTS, *не бяха предложени нови планове или конкретни стъпки за реален напредък към формирането на сирийска армия след А..*

Динамика на сигурността: Ситуацията със сигурността продължава да се влошава в по-голямата част от С. и Централна С., водена от *вълнни от убийства за отмъщение и насилие в общността*. Центърът на тази нестабилност е географски триъгълник, простиращ се от провинция Х. до крайбрежния регион на Л. на северозапад и към А. *още на изток*, област, която включва множество алауитски и смесени сектантски общности. Някои въоръжени групи в районите на А. *изглежда са се милитаризирали* отново в отговор на кампании за арести, ръководени от временните власти. *В същото време се съобщава, че извършителите на насилие са се обличали във военни униформи и са се представяли за служители на силите за сигурност, което е накарало Генералната сигурност да предупреди цивилните срещу имитатори*, извършващи неразрешени арести. Част от насилието вероятно се подклажда от бивши подкрепяни от режима банди – известни като shabiha – заподозрени, че стоят зад множество атаки, насочени към ръководената от HTS Администрация за военни операции и обща сигурност, включително засади в Д., при които бяха убити до дузина членове на силите за сигурност, ръководени от HTS. При един забележителен инцидент атаката на шабиха, която уби няколко членове на генералната сигурност близо до западен Х. Ф., предизвика жестоко отмъщение. Изглежда като отмъщение, неизвестни бойци, облечени във военни униформи, влязоха във Ф., избиха най-малко 13 души и задържаха 53 други, в един от най-лошите единични актове на извънсъдебно насилие след падането на режима на А.. Все още не е известна групата, извършила клането.

Силите за сигурност също бяха обвинени в участие в извънсъдебни убийства, добавяйки масло към насилието в определени региони. Продължават притесненията, че убийствата и отвлеченията са придобили по-сектантски тон или че *целите просто са се разширили, за да обхванат всякакви неясно свързани с режима лица*. Например, бивш журналист от държавната информационна агенция SANA в Х. беше застрелян и убит от неизвестни нападатели. Сред другите убити лица са наркодилъри и заподозрени сътрудници на Х., докато нападенията срещу бивши войници на ниско ниво и привидно случайни цивилни също продължават. *Увеличените атаки на ISIS продължиха да са насочени главно срещу позиции на SDF в североизточна С., като клетки нанасяха удари по патрули около Т. Х. и района Н. в Х., убивайки неизвестен брой войници на SDF. Честотата на атаките накарва SDF да започнат операции срещу ISIS в и около Q., както и близо до К. в Д. Е., което доведе до най-малко половин дузина арести. В Д. клетка на ISIS*

уби новоназначения началник на полицията в Шейх Маскин.

Търkiye/SNA & SDF: Враждебните действия в А. и Североизточна С.: Линиите на фронта близо до язовира Тишрин в източните селски райони на А. останаха в застой през изминалата седмица, като обилните валежи затъмниха видимостта на бойното поле и забавиха напредъка на подкрепяната от Турция Сирийска национална армия (SNA). *Въпреки това ожесточените сблъсъци продължават близо до язовира Тишрин, Д. Х. и М., което води до повече от 20 жертви на SDF. Турски дроневи и самолети продължиха въздушните атаки срещу SDF в селските райони на А., Х. и Р..* Районът на язовир Тишрин остава фокусната точка на въздушните бомбардировки на Турция, съчетани с артилерийски бомбардировки срещу позиции на SDF от фракции на SNA на земята. Най-малко четирима цивилни бяха убити при турски въздушни удари през последната седмица.

Докато конфликтът между SDF и подкрепяната от Турция SNA остава центърът на тежестта на североизток, дългогодишната борба с племенните милиции в Д. Ез Зор *остава дразнител за властите там.* Племенни бойци дисиденти нападнаха патрул на SDF в Ал Д., северно от [населено място], предизвиквайки *сблъсъци между двете страни,* които доведоха до смъртта на четирима племенни бойци. Впоследствие SDF започнаха кампания за сигурност в централната част на Д. Е., като арестуваха десетки лица със заподозрени връзки с племенни бойци, като същевременно задържаха 10 лица, свързани с лоялни на бившия режим привърженици в Ал-Д. и Ал-Д..

6. Преглед на развитието, свързано със сигурността (към 7 февруари 2025 г.) Сирийска арабска република, публикуван на 8 февруари 2025 г автор Етана (от страница esoi.net):

Въпреки че неотдавнашните срещи на временния президент А. ал-Ш. с катарски, саудитски и турски официални лица вероятно представляват най-значимия дипломатически напредък за новите сирийски власти след А., съществуват постоянни въпросителни около настоящата траектория, поета в С.. Ръководените от HTS временни власти изглежда се опитват да натрупат легитимност от външни участници, вместо да изграждат вътрешна легитимност отвътре в страната. Дори след назначаването на ал-Ш. за временно изпълняващ длъжността президент миналата седмица, все още няма план за преходната фаза извън широк списък от етапи, които трябва да бъдат постигнати през следващите години. *Реалността на място в С. остава същата: все още няма процес за интегриране на въоръжени фракции в Министерството на отбраната, нито някаква яснота около Конференцията за национален диалог, която все още може да продължи през следващите седмици.*

Служебно управление: Откакто беше наскоро помазан за временно изпълняващ длъжността президент миналата седмица, А. ал-Ш. (преди известен с бойното си име А. М. ал-Джолани) проведе няколко срещи на високо ниво с високопоставени служители и държавни глави от Катар, С. А. и Турция. Срещите отразяват желанието на някои регионални държави за стабилност в С. и първоначалната готовност да се ангажират с ал-Ш. за постигането на това - дори ако те може да имат основни опасения и конкурентни дългосрочни цели в С.. В същото време имаше някои приглушени

критики след изявленията от миналата седмица на H.'at T. al-S. (HTS), които ефективно затегнаха властта на групата. На местно ниво протестиращите в С. също критикуваха оптиката на реформите, ръководени от HTS, като казаха, че се основават на „военно решение“, а не на истински преходни промени.

Може би най-важното е, че Самоуправлението и Сирийските демократични сили (SDF) разкритикуваха съобщенията на al-S.'a в изявление, твърдейки, че системните политически промени е трябвало да дойдат след всеобхватна национална конференция, на която да присъства представителна част от сирийското общество. SDF отсъстваха от конференцията; преговорите между временните власти и SDF се провалиха в дните преди събитието. Служебното министерство на отбраната назначи полковник М. А. ал-Шейх М. за командир на отдела по въоръженията на министерството. Бивш майор от армията преди дезертирането си след 2011 г., назначаването на М. може да отразява целта на правителството да консолидира този отдел преди очакваното разоръжаване на бивши опозиционни фракции и включването им в новото министерство на отбраната.

Динамика на сигурността: Три месеца след падането на режима на А. временните власти в С. продължават да се борят с нарастващото насилие за отмъщение и дейността на въоръжените групи – докато в някои случаи ръководените от HTS сили за сигурност са замесени в самите нарушения. При първото нападение срещу ръководените от HTS сили за сигурност в селските райони на Л. след падането на режима, един член на Общата сигурност беше убит, а други двама бяха ранени при засада близо до село Ал-М., разположено близо до магистрала М4 в провинция Л.. По-късно отговорността за атаката беше поета от група, наричаща себе си „Народната съпротива“. *Междувременно неизвестни въоръжени групи извършиха най-малко два случая на сектантско насилие срещу алавитските и шиитските общности през последната седмица. Въоръжена група нахлу в алавитското [населено място], северозападно от [населено място], и екзекутира девет души. При друг инцидент въоръжена група уби четирима души в населеното с шиити [населено място], в северен Х., но разположено точно до границата на провинцията с провинция Х.. Имаше забележителни случаи на обществена реакция срещу тези действия.*

М. Л. Т. Т., за който се твърди, че е бивш член на милицията на Силите за национална отбрана на режима, почина след изтезания часове след като беше арестуван от ръководените от HTS сили за сигурност в [населено място]. Новината предизвика обществена реакция в Х.; в отговор Главната охрана арестува предполагаемите извършители на следващия ден. Неназован служител на генералната сигурност в Х. е цитиран от държавната информационна агенция SANA, като казва, че Т. е бил арестуван за „неуреждане на правния си статут и за носене на недекларирани оръжия“, добавяйки, че „някои служители по сигурността, на които е възложено да го транспортират“, впоследствие са „извършили нарушения“, довели до тази смърт. Сирийската мрежа за правата на човека (SNHR) е документирала други два смъртни случая в ареста на Общата сигурност. Освен това бившият вътрешен министър М. И. ал-Ш. се предаде доброволно на ръководените от HTS сили за сигурност по-рано тази седмица. В Т. генералната охрана

арестува известния шабих и местен престъпник Т. А.. Държавната информационна агенция САНА също обяви ареста на А. Н., братовчед на Б. ал-А., който ръководеше отдела за политическа сигурност на Д. по време на избухването на първите протести срещу А. в града през март 2011 г.

Израелски атаки в К.: Израелските сили продължават да извършват незаконни набези в Ю. С., където жителите съобщават за опасения за сигурността и прехраната си. Въоръжени мъже откриха огън по израелски патрул близо до [населено място] в северната част на К., без да причинят жертви от израелска страна. Атаката е извършена от Ала ал Б., който е известен с това, че е работил с Х. в югозападната част на страната в миналото. Двама от братята му впоследствие са арестувани от израелските сили; не е известно дали Ал Б. е бил убит в последвалата престрелка или е успял да избяга на безопасно място. Същата седмица израелските сили се изтеглиха от сградата на провинция К. в град Ал Б. към Ал Х.. Съобщава се, че изтеглящите се израелски сили са изгорили документи от сградата и съседната сграда на съда. Израелската армия също нахлу в град Ал-Х. в северна К. и арестува местен жител на име А. Н. Т., освобождавайки го часове по-късно след разпит на израелския пункт близо до Джубата ал-Х..

Т./SNA & SDF: Военни действия в А. и Североизточна С.: Автономната администрация издаде решение за въвеждане на състояние на обща мобилизация за всички свързани въоръжени групи, както и организации и институции в североизточната част, като ги постави на разположение на SDF. Съобщението вероятно е отговор на съобщения в международни медии, според които президентът на САЩ Д. Т. е изразил интерес към изтеглянето на американските войски от С.. Въпреки краткия период на затишие след „конференцията за победа“ в Д. миналата седмица, **сблъсъците** продължиха между Турция и подкрепяната от Турция Сирийска национална армия (SNA) и SDF. SNA обстрелва позиции на SDF близо до Т. ал-Д. и Ал-Т. в западния селски район Т. А. на провинция R.. Въпреки това сблъсъците не са предизвикали промени в местните фронтови линии. *Междувременно турските въздушни удари продължиха да държат на прицел позиции на SDF в източен А., включително Т. ал-Ш. и около язовира Тишрин, Х. ал-Ш., както и [населено място] близо до К./А. ал-Араб.*

При голям инцидент кола бомба избухна в оживен централен район на [населено място], убивайки най-малко 20 души. Повечето от убитите са жени, като нападението е насочено към селскостопански работници, пътуващи за работа. Твърди се, че непотърсената атака е най-тежката по рода си от падането на режима в края на миналата година и предизвика изявление от служебното президентство, описващо инцидента като „терористична атака“, която „няма да мине без най-тежкото наказание срещу извършителите“. *Повтарящите се атентати с коли бомби - включително друг в М. миналия уикенд, който уби четирима цивилни - се очаква да влошат още повече преговорите между временните власти и SDF, които мнозина обвиняват за атаките.* Политически и хуманитарни развития ЕТANA изчислява, че до 70% от населението на лагера R. преди 2025 г. вече е напуснало пустинното селище по сирийско-йорданската граница, като приблизително пет семейства напускат на ден. Способността на семействата да се върнат в домовете си -

които се намират предимно в провинция Х. - все още зависи от цената на транспорта на север; продължават разговори между представители на лагера и Сирийския арабски червен полумесец (SARC), като SARC се ангажира да помогне на завърналите се лица с транспортните разходи, въпреки че това не е осъществено досега.

7. Преглед на развитието, свързано със сигурността (към 15 февруари 2025 г.) Сирийска арабска република, публикуван на 15 февруари 2025 с автор Етана Актуализация за С. #18 (от страница ecoi.net):

Временно изпълняващият длъжността президент А. ал-Ш. (известен преди това с бойното си име А. М. ал-Джолани) предприе първите стъпки към организирането на дългоочакваната Конференция за национален диалог, като назначи подготвителен комитет, натоварен да постави основите на конференцията. Комитетът включва две жени (една християнка и една мюсюлманка), както и петима мъже, които се считат за консерватори с идеологически или политически връзки с Н.'at Т. al-S. (HTS). Съобщението е стъпка към обръщане към вътрешни въпроси, след седмици на минимално официално ангажиране с фракции и други ключови местни заинтересовани страни в С.. Като основа за определяне на националната идентичност, конституцията и бъдещия избран процес на С., предстоящата, *но все още без дата конференция* представлява критична стъпка в оформянето на евентуален преход към приобщаващо гражданско правителство. Въпреки това, съставът на комитета – доминиран до голяма степен от вътрешни лица на HTS – отново поражда опасения относно доминирането на групата над политиката на страната, както и потенциалното изключване на ключови актьори и малцинствени групи, продължавайки тенденция, която е дошла да дефинира първите два месеца на де факто и временното ръководство от ал-Ш.'а.

Служебно управление Временният президент на С. А. ал-Ш. обяви сформиранието на подготвителен комитет, натоварен с организирането на дългоочакваната Конференция за национален диалог, предназначена да бъде ключова стъпка в политическия преход на страната след А.. Комитетът, представен в сряда, се състои от седем члена - петима мъже и две жени - които ще наблюдават процеса на консултация, водещ до конференцията. Със задачата да дефинира националната идентичност, конституцията и бъдещия избран процес на С. след падането на Б. А., конференцията се очаква да изиграе решаваща роля в оформянето на политическото бъдеще на С.. Трябва да се отбележи, че размерът на конференцията е намален до около една трета от първоначално заявените 1200-1500 души, което вероятно я прави по-малко представителна и изчерпателна. Освен това всички мъже, назначени в подготвителния комитет, са консервативни ислямистки учени и администратори с идеологически или политически връзки с HTS.

На военния фронт: Министерството на отбраната създаде комисия за подготовка на цялостно реструктуриране на армията в рамките на нова реформирана сирийска армия, която властите се надяват да може да интегрира и консолидира въоръжени фракции в единна сила. Комисията е натоварена със задачата да извърши задълбочена инвентаризация на оръжия, персонал и активи на фракции в цялата страна, като същевременно

наблюдава разпускането на недържавни въоръжени групи. Бяха обявени и няколко ключови назначения за Министерството на отбраната: на генерал А. Д. беше възложено да ръководи отдела по административните въпроси, докато генерал М. М. сега ще ръководи отдела по въпросите на офицерите... На фона на всички нови съобщения Министерството на отбраната издаде и заповед, която забранява на военните органи да говорят с представители на медиите. Трябва да се отбележи обаче, че подкрепяните от Турция групи от Сирийската национална армия (SNA) отсъстват от дискусиите около Министерството на отбраната. Една от причините за това може да е пристъп на *вътрешни борби между SNA* за контрола върху контрабандните маршрути и граничния пункт с Турция. *Избухнаха жестоки сблъсъци между военната полиция на SNA и F. al-S. в Т. А.*, което доведе до тежки наранявания и от двете страни и предизвика широко разпространена паника сред цивилните.

Динамика на сигурността:

Временните власти направиха значителни крачки към осигуряването на ключови контрабандни маршрути по ливанските гранични райони в западната провинция Х.. След отвлечането на двама сирийски военнорслужещи от свързани с Х. въоръжени групи, ръководени от HTS военни части започнаха широкомащабна офанзива срещу граничния [населено място], където бяха базирани отговорните групи за контрабанда. След тежки сблъсъци с участието на артилерия, задържаните сирийци бяха освободени и беше постигнато споразумение с ливанските власти за укрепване на района с войски на ливанската армия, за да се намали местната контрабанда и да се подобри сигурността.

Временните сили за сигурност продължиха операциите срещу престъпни групировки, мрежи за контрабанда на наркотици и остатъци от силите на бившия режим, държащи се в Х., Л. и провинциален Д.. Бойци и издирвани лица бяха арестувани при десетки акции, при които бяха конфискувани и големи количества оръжия и наркотици. Сред многобройните забележителни арести беше заловен пазач от прословутия Палестински клон на военното разузнаване заедно с няколко командири от милицията на Силите за национална отбрана (NDF) на бившия режим. И въпреки безбройните текущи предизвикателства, има признаци, че въоръжената и престъпната дейност може да намалее за първи път поради съгласуваните кампании от Администрацията за военни операции и Общата сигурност. Тъй като организираните престъпни групи са атакувани многократно от Общата сигурност от януари, общият брой на отвлеченията и кражбите намалява - особено в размирните провинции Х. и Л..

Т./SNA & SDF: Военни действия в А. и Североизточна С. Интензивни сблъсъци между SNA и Сирийските демократични сили (SDF) избухнаха отново около язовира Т. и моста Q. Q., придружени от тежък артилерийски обстрел от турските сили. Турската артилерия атакува и райони близо до А. И. и С. в Р.. SDF отвързват, като обстрелват покрайнините на S.. Силите на SDF нанесоха множество удари с ракети и безпилотни самолети по три турски военни бази близо до Т. Т., насочени към базите Имам, М. и С.. Няма потвърдени съобщения за жертви след ударите. Турските въздушни удари продължиха

срещу позиции на SDF в североизточна С., включително райони в провинциите А., Х. и Р.. *Неизвестен брой цивилни бяха убити при тези атаки.*

8. Преглед на развитието, свързано със сигурността (към 19 февруари 2025 г.) Сирийска арабска република, публикуван на 19 февруари 2025 с автор Етана Актуализация за С. #19 (от страница esoi.net):

Динамика на сигурността: *Временните сили за сигурност са изправени пред усложняващи се заплахи в опита си да стабилизират страната, включително остатъци от насилствен режим, сектантско насилие и отвличания.* На североизток Сирийските демократични сили (SDF) са изправени пред целенасочени атаки от клетки на ISIS и продължаващи военни действия с подкрепяната от Турция Сирийска национална армия (SNA). Силите за сигурност все още изкореняват останките от режима в цялата страна, които често са атакували членове на Общата сигурност и контролно-пропускателни пунктове. Силите за сигурност са провели множество операции в районите на бившия режим на Д. Ез Зор. Частите на Администрацията за обща сигурност и военни операции проведеха акции в квартал Х. на [населено място] Ез Зор, като арестуваха членове на милицията на Националните сили за отбрана (NDF) К. ал-С., командир на сектор Ал-Д. Р. ал-Ф. и Х. ал-Г., който е обвинен в извършване на военни престъпления в Д. Ез Зор.

Провинциите в С. продължават да отбелязват нарастване на отвличанията. В един случай двама души, пътуващи между Д. и Х., изчезнаха в средата на февруари; техни роднини съобщиха за случая на полицията в Д., което предизвика издирвателна операция от страна на властите в двата града. Х. се превърна в гореща точка за отвличания: Групата за граждански мир документира 64 случая на отвличане след падането на режима – 19 жертви по-късно бяха открити екзекутирани, само за три бяха поискани откупи. Членове на племето М. в селския Т. Д. на С. отвлякоха и екзекутираха трима мъже от брега, твърдейки, че принадлежат към бившия режим, като възмездие за убийството на мъж М., който неотдавна пренасяше оръжия през селските райони на Х..

На североизток бойци на ISIS детонираха IED, който унищожи патрулна машина на SDF, докато минаваше през [населено място] ал-Х. в източния Д. Е., ранявайки няколко членове на патрула вътре. На следващия ден бойци на ISIS атакуваха щабквартира на SDF в Ал Б. в източната част на Д. Е., което доведе до ожесточени сблъсъци между двете страни.

Политически и хуманитарни развития: Сирийската нефтена транспортна компания в Б. уволни 280 служители и предостави платен отпуск на 900 други, без да даде обяснение, като някои твърдят, че уволненията са мотивирани от сектантство, а не от желание за реформиране на институциите в публичния сектор. Властите в Д. също провеждат преброяване на всички служители в публичния сектор в Д., за да проверят действителния брой на активните служители и да отстранят някои работници. Крайбрежните провинции видяха множество протести на работници от обществения сектор, демонстриращи срещу уволнения: в Л. десетки протестираха пред сградата на Профсъюза на работниците; друг протест, събран пред пристанището и митническата

компания на Л.; и десетки работници от сирийската нефтена транспортна компания протестираха в Б.. В Д. мъже и жени активисти и синдикалисти протестираха срещу съкращенията и плановете за приватизация.

9. Преглед на провинциите на връщане в С. Към 13 февруари 2025 г., изготвен на 13 февруари 2025 от ВКБООН – Върховният комисар на ООН за бежанците - Сирийска арабска република, Инфографика за разпределението на завърналите се по провинции: Тази карта е изготвена с помощта на данни от докладване на движението на населението и инструменти за наблюдение на границите. Тя също така включва движенията на сирийци, завърнали се от Л. в С. по принуда след ескалацията на военните действия на 23 септември 2024 г., главно през граничните контролно-пропускателни пунктове J. Y., Al-D. и J.. Оцененият брой лица, които са се завърнали в С. от началото 2024 г. до 06 февруари 2025 г. са 640 458, а приблизителният брой лица, които са се завърнали в С. от 08 декември 2024 г. са 279 620. Държава на експулсиране: Л. 54 %, Турция 25 %, Й. 14 %, И. 5 %, Е. 2 %, други 1 %. В провинция Д. А. са се завърнали 35 452 лица.

10. В доклад Актуална информация за положението в С. и нейното въздействие върху региона (към 13 февруари 2025 г.), публикуван на 13 февруари 2025 от ВКБООН – Върховен комисариат на ООН за бежанците (автор) - Сирийска арабска република, Регионална бърза актуализация #14; Криза със ситуацията в С.:

По оценки на ВКБООН към 13 февруари 2025 г. около 279 620 сирийци са се завърнали в С. от 8 декември 2024 г. насам. Тези цифри се основават на триангулация на източници отвън и отвътре С. и включват бежанци, регистрирани във ВКБООН, и други сирийци, завръщащи се от Турция, Л., Й., И. и Е., както и тези, които преминават транзитно през региона. С трансгранични координирани усилия и като част от програмата за улеснено доброволно връщане и помощ за транспорта, ВКБООН продължи да предлага безплатен транспорт за най-уязвимите завърнали се лица в Й. и в С..

В Й., Е. и Л. бежанците продължават да изразяват интерес към завръщането, като същевременно изразяват загриженост относно безопасността, щетите на инфраструктурата, ограничените услуги, възможностите за препитание и повдигат практически въпроси относно процесите на връщане. Бежанците също така подчертават предпочитанието си към "отиди и виж", подобни на тези, улеснени от Турция, за да помогнат на семействата си и да вземат информирани решения за завръщане.

След срещите на министрите в А. (14 декември 2024 г.) и Р. (12 януари 2025 г.) Франция беше домакин на министерска конференция на високо равнище в П. относно положението в С. с президента М., присъединил се дискусията (14 февруари 2025 г.). В съвместното изявление на конференцията се споменава и значението на "улесняването на условията, необходими за доброволното и трайно завръщане на бежанците, включително подкрепа за икономическото възстановяване, в съответствие с позицията на Службата на Върховния комисариат на ООН за бежанците относно връщането в С. (от 16 декември 2024 г. – бел. моя) и със специален акцент върху възстановяването на правата на собственост."

Към 13 февруари 2025 г. ВКБООН изчислява, че 279 620 сирийци са

преминали обратно в С. през съседни държави. Работната група за вътрешно разселените лица съобщава, че към 9 февруари 2025 г. общият брой на новоразселените хора след военните действия през ноември и декември възлиза на 617 000. *Общо в С. остават над 7,4 милиона вътрешно разселени лица.* Успоредно с това около 680 000 вътрешно разселени лица са се завърнали в родните си райони от декември 2024 г. насам.

Някои райони като Д. (селски Д.) наскоро приеха значителен брой вътрешно разселени лица семейства от М. (А.), *които са избягали от продължаващите военни действия в северната част на страната.* ВКБООН програми и услуги са готови и работят със 102 общностни центъра, подкрепяни от ВКБООН (СС) оперативни, предоставящи широк спектър от услуги за бежанци и завърнали се вътрешно разселени лица.

ВКБООН за С. продължи да провежда редовни домашни посещения и мисии за възстановяване на подслон, за да оцени и да предостави подкрепа на най-нуждаещите се. Чрез мобилни екипи и неговата мрежа от доброволци (О.), ВКБООН достигна до хиляди семейства от бежанци, вътрешно разселени лица и общности на завърналите се, които са разпръснати в селските райони, далеч от общинските центрове.

Освен това, с трансгранични координирани усилия и в отговор на нуждите, изразени от бежанците, желаещи да се завърнат, ВКБООН продължи да *предлага безплатен транспорт на най-уязвимите бежанци от съседни държави (Й. и Турция) и от С..* ВКБООН проучи завърнали се лица, пристигащи на автогарата на Х., и улесни транспорта за семействата, които се отправят към Идлиб, А. и няколко места в провинция Х..

ВКБООН също така продължи да улеснява безплатното движение за тези, които пресичат граничния контролно-пропускателен пункт Б. ал-Хава от Турция, както и за тези, които се връщат през граничния контролно-пропускателен пункт Н. от Й.. Като взе предвид резултатите от неотдавнашния Р., който определи *икономическите предизвикателства като една от основните пречки пред връщането*, ВКБООН продължи да разширява дейностите си в подкрепа на реинтеграцията на завърналите се лица в цялата страна, включително чрез разпределяне на основни хуманитарни мерки (CRI), подкрепа за поминъка, като например комплекти селскостопански инструменти, насочени към земеделските стопани, както и слънчеви панели за смекчаване на недостига на електроенергия и предизвикателствата при осигуряването на гориво.

Турция: Обработката на доброволните връщания продължава в провинциите на Турция и на пет гранични пункта: Silvegцъз / Bab al H., Yayladарэ / К., Цпсърэнар / Bab al S., Каркамэю / J. и Акзакале / Т. А.. Официалният брой на завърналите се в С., както е съобщено от министъра на вътрешните работи, е 81 576 души от началото на декември. Основните причини за завръщането остават последователни, като повечето сирийци споменават политически промени, подобрена сигурност и събиране на семейството. Турското посолство в Д. обяви, че от 10 февруари 2025 г. заявленията за визи за Турция от С. ще се обработват чрез посредническата компания "V. for T. G.". Освен това Министерството на търговията на Турция обяви премахването на търговските ограничения за С.. Това решение нормализира износа, вноса и

транзита на стоки в рамките на стандартната външна търговия, въпреки че ограниченията върху металния скрап остават. Този ход е в съответствие със споразуменията, сключени през декември 2024 г.

Л.: Към 12 февруари 2025 г. правителственото звено за управление на риска от бедствия съобщи за около 93 300 пристигащи от С. в провинция Б., включително 35 700 души в 210 неформални колективни приюта и 57 600, живеещи в приемни общности, сред които 20 000 завърнали се ливанци. В отговор на трансграничното разселване ВКБООН в Л. работи в тясно сътрудничество с властите за увеличаване на материалната помощ. Чрез сектора на основната помощ ВКБООН и партньорите му разпределят основни хуманитарни артикули - включително одеяла, матраци, зимни дрехи и възглавници - на новопристигналите семейства в колективни приюти, заедно с основни услуги за защита и направления за лица със специфични нужди. По искане на правителството ВКБООН адаптира своите СОП за насочване на здравни грижи, за да гарантира, че новопристигналите имат достъп до животоспасяващи хоспитални грижи. През януари 2025 г. 50 новопристигнали получиха лечение в болници, които имат договор с ВКБООН.

Й.: Според интервю с министъра на вътрешните работи от 11 февруари 2025 г. 34 690 бежанци са напуснали Й. след падането на режима, включително повече от 4 800 бежанци от лагери. В друго интервю на 6 февруари министърът съобщи, че от 8 декември 2024 г. насам 110 000 сирийци са напуснали страната. ВКБООН анализира профилите на близо 30 500 регистрирани бежанци, които са напуснали през миналите два месеца. Жените и момичетата представляват около 45% от общия брой, в сравнение с 55% мъже и момчета. Децата съставляват около 41% от общия брой завърнали се лица. Все повече регистрирани бежанци се завръщат с целите си семейства и досега 48% от завърналите се са го направили като пълноценни семейни домакинства. 52 % от завърналите се лица продължават да се връщат самостоятелно. Регистрираните бежанци, които се завръщат от лагерите, представляват около 12 % от общия брой завръщания през отчетния период. Повечето завърнали се са пребивавали в А. (27%) и И. (24%) с по-малък брой от други провинции.

Тъй като повечето връщания от Й. са спонтанни, ВКБООН не разполага с данни за планираната дестинация на връщане. Въпреки това, предишни проучвания на намеренията показват, че по-голямата част от бежанците в Й. възнамеряват да се върнат в района си на произход. От началото на декември 2024 г. завърнали се от Й.

произхождат от Д. (34%), Х. (27%) и селски Д. (12%).

Между 7 и 13 февруари 2025 г. ВКБООН улесни транспортирането на 200 бежанци, които искат да се върнат в С. и се нуждаят от подкрепа в процеса. Преди заминаването ВКБООН проведе лични прегледи, за да гарантира, че всяко връщане е доброволно и добре информирано. Бежанците също получиха консултации и информация за наличието на услуги в С.. Процесът на връщане беше тясно координиран с ВКБООН за С., като се гарантира непрекъснатата подкрепа при пристигането им в крайната им дестинация. Екипите на ВКБООН в И. и С. поддържат редовна комуникация, за да споделят поуки и подобряване на ефективността на процеса на връщане

По време на неотдавнашните дискусии във фокус групите бежанците изразиха загриженост относно ситуацията със сигурността в С. и различни предизвикателства, свързани с процеса на връщане, по-специално документацията. Обаче някои участници бяха оптимисти за възобновяване на обучението си в С., отбелязвайки, че сирийците университетите могат да предложат по-добри възможности.

Свободно достъпната на интернет страницата на ВКБООН –Регионална бърза актуализация #14 относно Сирийска арабска република, публикувана на 13 февруари 2025 г., е по-близка до датата на приключване на устните прения по спора, в сравнение с представената от ответника в о.с.з. на 19.02.2025 г. Безспорните данни, че ВКБООН изпълнява правомощията си да подпомага завръщащи се в С. бежанци и разселени лица не отменя позицията му от 16 декември 2024 г., която е налична на сайта на ВКБООН наред с другите документи относно С..

На **16 декември 2024 г.** Върховен комисар на ООН за бежанците (автор) (ВКБООН) публикува следната позиция по връщането в Сирийска арабска република, която отменя и заменя Съображенията за международна закрила на ВКБООН от март 2021 г. по отношение на хората, бягащи от Сирийската арабска република:

„Всеки има право да се върне в страната си на произход. ВКБООН има готовност да подкрепи сирийските бежанци, които, след като са напълно информирани за ситуацията в местата им на произход или в алтернативен район на избор, изберат доброволно да се завърнат. С оглед на многото предизвикателства, пред които е изправено населението на С., включително *широкомащабна хуманитарна криза*, продължаващи високи нива на вътрешно разселване и широко разпространено разрушение и щети на домове и критична инфраструктура, обаче, за момента *ВКБООН не насърчава широкомащабно доброволно репатриране в С..*

В този момент С. продължава да бъде засегната от атаки и насилие в части от страната; голямо вътрешно разселване; наличие в много части на страната с експлозивни остатъци от войната; опустошена икономика и широкомащабна хуманитарна криза, като над **16 милиона** вече се нуждаят от хуманитарна помощ преди последните събития. Освен това, както беше отбелязано по-горе, С. също претърпя масивни разрушения и щети на домове, критична инфраструктура и земеделски земи. Правата на собственост бяха силно засегнати, като през последното десетилетие бяха регистрирани широко разпространени нарушения на жилищата, земята и собствеността, което доведе до сложни спорове за собственост, чието разрешаване ще отнеме време. На този фон ВКБООН *за момента продължава да призовава държавите да не връщат насилствено сирийски граждани и бивши обичайни жители на С., включително палестинци преди пребиваващи в С., до всяка част на С..*

ВКБООН също така продължава да призовава всички държави да позволят на цивилни, бягащи от С., достъп до техните територии, да гарантират правото да търсят убежище и да осигурят *зачитане на принципа на забрана за връщане по всяко време.*

Въпреки, че рисковете, свързани с преследване от страна на предишното

правителство, са престанали, други рискове могат да продължат да съществуват или да станат по-изразени. В светлината на бързо променящата се динамика и развиващата се ситуация в С., ВКБООН понастоящем не е в състояние да предостави подробни насоки на лицата, вземащи решения относно предоставянето на убежище, относно нуждите от международна закрила на гражданите. ВКБООН ще продължи да следи отблизо ситуацията с оглед предоставяне на по-подробни насоки веднага щом обстоятелствата позволят. С оглед на настоящата несигурност на ситуацията в С., HCR призовава държавите, предоставящи убежище, да спрат издаването на отрицателни решения по молби за международна закрила от сирийски граждани или от лица без гражданство, които преди са обичайно пребивавали в С.. Спирането на издаването на отрицателни решения трябва да остане в сила до момента, в който ситуацията в С. се стабилизира и бъде налична надеждна информация относно ситуацията със сигурността и правата на човека, за да се направи пълна оценка на необходимостта от предоставяне на статут на бежанец на отделни кандидати.

ВКБООН не счита, че понастоящем са изпълнени изискванията за прекратяване на статута на бежанец за бенефициери на международна закрила с произход от С.“.

Въз основа на изложената актуална, официална информация относно ситуацията в страната на произход на кандидата съдът приема за оборена информацията, съдържаща се в Справка с вх. № МД-02-20 от 14.01.2025 г. на Дирекция „Международна дейност“ на ДАБ при МС. По силата на чл.4, пар.3 от Директива 2011/95/ЕС оценяването на молбата за международна закрила следва да бъде извършено за всеки отделен случай, като се вземат под внимание следните елементи:

Б. „а“ - **всички относими факти, свързани с държавата на произход в момента на вземането на решение по молбата**, включително законите и подзаконовите актове на държавата на произход, както и начинът на тяхното прилагане.

Б. „б“ – всички относими декларации и документи, представени от молителя, включително и информация, позволяваща да се определи дали молителят е бил или би могъл да бъде обект на преследване или на тежки посегателства;

Б. „в“ - *индивидуалното положение и личните обстоятелства относно молителя*, включително и фактори като неговото минало, пол и възраст, за да може да се определи, въз основа на личните обстоятелства относно молителя, дали действията, на които той е бил или рискува да бъде изложен, биха могли да бъдат считани за преследване или за тежки посегателства.

Според решаващия състав на АССГ и съобразно актуалната информация относно страната на произход на кандидата, вкл. провинция А., е дължим извод, че спрямо молителя е налице основание за предоставяне на закрила по чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ - хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен

конфликт.

Съдът приема, че актуалната ситуация в страната на произход на кандидата отговоря на тълкуването, дадено в Решение на СЕС от 30 януари 2014 г. по дело C-285/12, D.: „Съществуването на "въоръжен конфликт" трябва да бъде признато с оглед прилагането на тази разпоредба, когато редовните въоръжени сили на дадена държава се сблъскват с една или повече въоръжени групи или се сблъскват две или повече въоръжени групи, без да е необходимо да може да бъде квалифициран като въоръжен конфликт, който няма международен характер по смисъла на международното хуманитарно право, и без интензитетът на въоръжени сблъсъци, равнището на организираност на наличните въоръжени сили или продължителността на конфликта да са предмет на преценка, отделна на степента на насилие, съществуващо на въпросната територия“.

По силата на т.39 от Решение на Съда от 10 юни 2021 г. по дело C-901/19: „Както по същество отбелязва генералният адвокат в точка 56 от заключението си понятието „тежки и лични заплахи“ срещу живота или личността на молителя за субсидиарна закрила по смисъла на член 15, буква в) от Директива 2011/95 **трябва да се тълкува разширително**. Така, за да се определи дали съществуват „тежки и лични заплахи“ по смисъла на член 15, буква в) от Директива 2011/95, се изисква да се вземат предвид всички релевантни обстоятелства по случая, и по-специално на тези, които характеризират положението в страната на произход на молителя (т.40). Всъщност, що се отнася до молба за международна закрила, подадена на основание член 15, буква в) от Директива 2011/95, макар в тази молба да не се посочват доказателства, присъщи за положението на молителя, от член 4, параграф 3 от същата директива следва, че преценяването на такава молба трябва да бъде извършено за всеки отделен случай, при което трябва да се вземат предвид редица елементи (т.41). Сред тези елементи фигурират по-специално съгласно член 4, параграф 3, **буква а) от посочената директива „всички относими факти, свързани с държавата на произход в момента на вземането на решение по молбата“ (т.42)**. По-конкретно, както по същество отбелязва генералният адвокат в точки 56 и 59 от заключението си, може също така да се отчетат интензитетът на въоръжените сблъсъци, равнището на организираност на участващите въоръжени сили и продължителността на конфликта като обстоятелства, които се вземат предвид при преценката на реалната опасност от тежки посегателства по смисъла на член 15, буква в) от Директива 2011/95 (вж. в този смисъл решение от 30 януари 2014 г., Diakité, C-285/12, EU:C:2014:39, т. 35), както и други елементи, като *географския обхват на положението на безогледно насилие, действителното местоназначение на молителя в случай на връщане в съответната страна или съответния регион и евентуалното умишлено насилие срещу цивилното насилие, извършено от враждуващите страни* (т.43). В заключение в решението по дело C-901/19 е прието, че член 15, буква в) от Директива 2011/95 трябва да се тълкува в смисъл, че за да се определи дали съществуват „тежки и лични заплахи“ по смисъла на тази разпоредба, се изисква извършването на цялостна преценка на всички обстоятелства в конкретния случай, и по-специално на тези, **които**

характеризират положението в страната на произход на молителя.

В решение от 28 юни 2011 г. по дело S. и E. с/у Обединеното кралство (СЕ:Е.:2011:0628JUD000831907, § 241) ЕСПЧ е имал повод да посочи критерии при преценка на общата ситуация в дадена страна по произход: първо, дали страните в конфликта поемат методи и тактики на водене на война, които увеличават риска от цивилни жертви или директно са насочени към цивилни; второ, дали използването на такива методи и/или тактики е било широко разпространено сред страните в конфликта; трето, дали боевете са били локализирани или широко разпространени; и накрая, броят на цивилните, убити, ранени и разселени в резултат на боевете. Тези критерии не трябва да се разглеждат като изчерпателен списък, който да се прилага във всички бъдещи случаи.

Според т.59 от Заключение на генералния адвокат P. Рикамде, представено на 11 февруари 2021 г., по дело С-901/19 (с позоваване на решение на ЕСПЧ от 28 юни 2011 г. по дело S. и E.): За да изведе тези критерии, Европейският съд по правата на човека се позовава пряко на решение на британския съд по убежището и имиграцията. В това отношение националните съдилища съчетават различни фактори, за да измерят степента на насилие, засягащо съответната страна или съответния регион. При прегледа на съдебната практика на няколко държави членки са взети предвид също броят на починалите и ранените цивилни жертви в съответните географски зони, предизвиканите от въоръжения конфликт придвижвания, методите и тактиките на водене на война, както и последниците от тях за цивилните лица, нарушенията на правата на човека, способността на държавата или на организациите, осъществяващи контрол върху съответната територия, да защитят цивилните лица и оказваната от международните организации помощ. Голямото разнообразие на разглежданите от националните органи критерии показва, че методът на цялостна преценка е възприет от повечето национални органи при произнасянето им по молба за субсидиарна закрила, съответстваща на хипотезата по член 15, буква в) от Директива 2011/95. Този цялостен и динамичен подход предполага извършване на кръстосан анализ на съвкупността от събраните от националните органи относими данни. С други думи, посочените при подаване на молбата за субсидиарна закрила обстоятелства не трябва да се разглеждат поотделно, а да се съчетават помежду си, за да се определи съществуването на тежки и лични заплахи по смисъла на член 15, буква в) от Директива 2011/95.

Въз основа на наведената релевантна практика на ЕСПЧ и СЕС по приложението на чл.3 от ЕКПЧ и член 15, буква в) от Директива 2011/95 за решаващия състав на АССГ е във съмнение, че по приложението на чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ приоритет следва да се даде на актуалната ситуация в страната на произход на кандидата, по отношение на която да се извърши цялостна и съвкупна преценка, т.е. при съобразяване на всички аспекти, относими към живота и сигурността на цивилните лица, свързани с нахърняване на техни основни права по смисъла на чл.1, чл.4 и чл.19, пар.2 от Хартата на основните права в ЕС, гарантиращи зачитането на абсолютното право на човешко достойнство, на абсолютната забрана за

нечовешко или унизително отношение или наказание, включително при връщането му в страната на произход.

Видно от мотивите в т.40 на Решение на СЕС от 9 ноември 2023 г. по дело С-125/22: Що се отнася, второ, до посегателството, дефинирано в член 15, буква в) от Директива 2011/95, което се изразява в „тежки и лични заплахи срещу живота или личността“ на молителя, *следва да се отбележи*, че посочената разпоредба обхваща една „по-обща опасност“ от посегателство, в сравнение с посочените в букви а) и б) от същия член. По този начин се имат предвид в по-широк план „заплахи срещу живота или личността“ на цивилно лице, отколкото определени насиллия. Освен това тези заплахи са присъщи на *обща ситуация на въоръжен конфликт, която поражда „безогледно насиллие“*, което предполага, че *насилието може да се разпростира към лица без оглед на личното им положение и тяхната самоличност*, когато степента на такова насиллие *достига толкова високо ниво*, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхната територия се излага на реална опасност да претърпи посочените тежки заплахи (вж. в този смисъл решение от 10 юни 2021 г., В. Д. (Понятие тежки и лични заплахи), С-901/19, ЕУ:С:2021:472, т. 26 и 28 и цитираната съдебна практика).

От това следва, че при извънредни ситуации, като описаната в предходната точка от настоящото решение, установяването дали съществува опасност от „тежки и лични заплахи“ по смисъла на член 15, буква в) от Директива 2011/95 *не е обвързано* от условието търсещият субсидиарна закрила да представи доказателство, че той е конкретно засегнат поради присъщи на неговото лично положение обстоятелства (вж. в този смисъл решения от 17 февруари 2009 г., Е., С-465/07, т. 43 и цитираната съдебна практика, и от 10 юни 2021 г., В. Д. (Понятие тежки и лични заплахи), С-901/19, т. 27).

По изложените съображения съдът не споделя доводите на ответника за необходимост от доказване на „личен“ елемент на посегателство при основанието по чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ. Според Решение от 17 февруари 2009 г. по дело С-465/07 Е. член 15, буква в) от Директивата във връзка с член 2, буква д) от същата директива трябва да се тълкува в смисъл, че съществуването на тежки и лични заплахи срещу живота или личността на молителя за субсидиарна закрила не е подчинено на условието последният да представи доказателство, че той представлява специфична цел поради присъщи на неговото лично положение елементи.

Горепосочените данни за страната на произход на кандидата навеждат на извод, че след падането от власт на Б. А. *на цялата територията на страната* се осъществяват сблъсъци между две и/или повече въоръжени групи, при което степента на насиллие срещу цивилното население, вътрешната несигурност и хуманитарната криза достигат толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна поради самия факт на присъствието си на тази територия се излага на реална опасност да претърпи тежките заплахи, посочени в член 15, буква в) от Директивата.

Изложените доводи се подкрепят от данните по делото, че към момента на територията на С. действат няколко въоръжени групировки, в различни части на страната, описани в горепосочената Информация от HRW – H. R. W. (Автор) Световен доклад 2025 – С. от 16 януари 2025 г. и по свободно достъпна на Интернет страница [esoi.net](https://www.esoi.net) информация от 10.01.2025 г. *Настоящата офанзива включва и боеве между SDF и SNA (Р., 8 декември 2024 г.)*. Независимо от съставянето на преходно правителство и предложението за разпускане на всички бунтовнически фракции, според говорител на Южната оперативна зала, *коалиция от въоръжени групи от южната провинция Д., сформирана на 6 декември, за да помогне за свалянето на А., тези бойци от Ю. С. няма да се съгласят да разпуснат своите групи*. Т.е. дължим е извод, че тези различни въоръжени групировки остават действащи на територията на С., вкл. в конфликт една с друга. Редом с наличието на действащи местни въоръжени групировки следва да се отбележат последователно поддържаните удари от страна на Турция и на И., както и наличието на военни бази на САЩ и Русия, с цел подкрепа на отделни въоръжени групировки. Актуална е информацията относно наличие на въоръжени сблъсъци в района на [населено място], провинция А..

Потвърдена от всички официални източници е безпрецедентната хуманитарна криза на територията на цялата страна, която засяга 90 % от населението, както и разрушена в резултат на войната инфраструктура и затруднен достъп до основни услуги, което принуждава значителни маси от сирийци все още да се разселват и придвижват на територията на страната. Според цитираните национални практики на държави – членки в Заключение на генералния адвокат Р. Рикамде, представено на 11 февруари 2021 г., по дело С-901/19, много от тях възприемат цялостен и динамичен подход, като съобразяват релевантни в случая обстоятелства, а именно: предизвиканите от въоръжения конфликт придвижвания на цивилно население, последиците от военния конфликт за цивилните лица (разрушена инфраструктура, домове и липса на достъп до услуги), нарушенията на правата на човека. В тази връзка предоставената след 29 декември 2024 г. от ВКБООН, при отварянето на общо 94 от 114-те центрове в цялата страна, помощ на **58 000 души** е крайно недостатъчна при данни за хуманитарна криза, която засяга милиони сирийци. **Според съда, данните за наличие на вътрешно разселени са указание, че движението на населението е именно по причина на съществуващите въоръжени конфликти между различни въоръжени групировки, включително и от страна на външни сили – Турция и И..**

Според справката на ВКБООН от 02.01.2025 г.: Към 27 декември работната група за вътрешно разселени лица съобщава, че от началото на декември приблизително 664 000 души продължават да са новоразселени в С., предимно в провинциите Идлиб и А.. Повече от три четвърти от разселените лица са жени и деца. Междувременно близо 486 000 вътрешно разселени лица са се завърнали в районите си на произход, главно в провинциите Х. и А.. Преобладаващата несигурност - *включително въоръжени сблъсъци, засилена престъпна дейност и невзривени боеприпаси* - продължава да представлява предизвикателство за цивилното население и вероятно ще окаже влияние върху потенциалното решение за завръщане у дома на

сирийците, живеещи извън страната“.

Посочените в справка вх. № МД-02-20 от 14.01.2025 г. на Дирекция „МД“ – ДАБ извършени след падането от власт на Б. А. един вътрешен и един международен полет до летището на [населено място], не удоетворяват изискванията на чл.8 от Директива 2011/95/ЕС, които съдът не намира за изпълнени на територията на цялата страна. Следва да се отбележи, че информацията, на която се позовава ответникът от вестник T. G. P. time at D. airport относно подновени полети от две сирийски авиокомпани S. и Cham W. касаят инцидентни, не редовни, международни полети до Обединените арабски емирства, Б., А. и К., но не и вътрешни полети. Според същата информация: „Служителите на S. и Cham W., които все още са под санкции на Министерството на финансите на САЩ за транспортиране на наемници и оръжия, както и за други форми на трафик при А., са оптимисти, че скоро могат да се отворят нови полетни маршрути“. Според служител на местна авиокомпания "Това, че бяхме в списъка със санкции, унищожил флота ни, тъй като не можахме да получим резервни части за самолетите - флотът ни е намален до два самолета от 18-те, които имахме преди".

Съдът намира тази информация за неотнормима към приложението на чл.9, ал.5 от ЗУБ, според който хуманитарен статут може да не се предостави, когато в една част на държавата по произход не съществува реален риск чужденецът да понесе тежки посегателства, при което той може сигурно и законно да пътува и да получи достъп до тази част на държавата, както и може основателно да се очаква да се установи там. Дори в предоставената от ответника информация в справка вх. № МД-02-20 от 14.01.2025 г. липсват данни за изпълнение на визираните законови предпоставки по чл.8, пар.1 от Директива 2011/95/ЕС и чл.9, ал.5 от ЗУБ - кандидатът да няма основателно опасение от преследване или не е изложен на реална опасност от тежки посегателства; има достъп до закрила срещу преследване или тежки посегателства съгласно определението в член 7 и той може *сигурно и законно да пътува* и да получи достъп до тази част на държавата, както и може *основателно да се очаква да се установи там*.

Въз основа на изложеното относно актуалната обстановка за страната на произход на кандидата съдът приема, че евентуално връщане на чуждия гражданин в С. към настоящия момент и при наличната актуална информация би било в нарушение на принципа non revoulment. В идентичен смисъл е позицията на ВКБООН от 16 декември 2024 г., с която страната ни следва да се съобрази по силата на чл.3, ал.1 от ЗУБ.

По изложените съображения е дължима отмяна на решението в частта на отказа за предоставяне на хуманитарен статут чл. 9, ал.1, т.3 от ЗУБ като незаконосъобразно.

Съдът намира за несъстоятелна тезата приложената от административния орган концепция за „трета сигурна държава“ по отношение на Република Турция.

Според легалното определение, дадено в § 1, т. 9 от ДР на ЗУБ, "Трета сигурна държава" е държава, различна от държавата по произход, в която чужденецът, подал молба за международна закрила, е пребивавал и: а) няма основания да се опасява за живота или свободата си поради раса, религия,

националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение; б) е защитен от връщане до територията на държава, в която съществуват условия за преследване и застрашаване на правата му; в) не е изложен на опасност от преследване или тежко посегателство, като изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание; г) съществува възможност да поиска статут на бежанец и при предоставянето му да се ползва от международна закрила като бежанец и д) са налице достатъчно основания да се смята, че ще бъде допуснат до територията на тази държава. От изготвените от Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ, както и от данни, съдържащи се в общодостъпни източници, не се установява, че в Турция, кандидатът има основания да се опасява за живота или свободата си поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение или че ще бъде изложен на опасност от преследване или тежко посегателство, като изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание.

Според настоящия съдебен състав остават спорни другите предвидени в посочената разпоредба обстоятелства, даващи възможност да се приеме, че по отношение на М. А. Х. Турция се явява „трета сигурна държава“.

В последния, публикуван доклад на Х. Р. У. през 2023 г., касаещ спазването на човешките права в Република Турция - <https://www.ecoi.net/en/document/2085506.html>, в раздела „Бежанци, търсещи убежище и мигранти“ е отбелязано, че тъй като опозиционните политици все повече подхранват антибежанските настроения, като се застъпват за връщането на сирийци в разкъсаната от война С., президентът Е. отговори с обещания да презасели сирийците в окупираните от Турция райони на С. С.. Стотици сирийски мъже и някои момчета са били незаконно депортирани в С. С., често като са били задържани и принуждавани *да подпишат формуляри за доброволно връщане*. В доклада се сочи, че връщанията на нелегално пристигнали лица на територията на страната остават проблем. При около 2000 нередовни влизания на ден в Турция, само 200 души са изпратени в центрове, така че останалите или са върнати обратно, или успяват да отидат в други градове.

Цитираната информация, съдържаща се в доклада на тази авторитетна международна организация, поставя най-малкото под съмнение, направения в оспореното решение извод, че при евентуалното му връщане в Турция М. А. Х. няма да бъде върнат в С.. В идентичен смисъл е и актуалната информация в Доклад на HRW – Н. R. W. (Автор) в Световен доклад 2025 – С. от **16 януари 2025 г.**, цитиран в т.1 по-горе в решението.

По отношение на възможността на оспорващия да поиска предоставянето на международна закрила в Турция, съдът намира следното.

Общозвестно е обстоятелството, че Турция е ратифицирала Женевската конвенция за бежанците и Протокола от 1967 г., но прилага географско ограничение спрямо търсещите убежище лица от неевропейски държави. По-конкретно, тя признава само бежанците от Европа, т.е. от страни, които са членки на Съвета на Европа. През април 2014 г. Турция приема нов Закон за чужденците и международната закрила. Законът предвижда четири вида статут на закрила в Турция: а) „статут на бежанец“ за лицата, признати за

бежанци по силата на Женевската конвенция, т.е. граждани на една от 47-те държави — членки на Съвета на Европа; б) „условен статут на бежанец“ за признатите бежанци от неевропейски държави; в) „статут на субсидиарна закрила“, какъвто могат да получат европейски или неевропейски граждани, които не отговарят на условията на Женевската конвенция, за да бъдат признати за бежанци, но при връщане в страната си на произход са изложени на риск от смъртно наказание, мъчения или като цяло нехуманно или унижително отношение, или да станат обект на посегателства в резултат на въоръжени конфликти в страната си; и г) „статут на временна закрила“, който се предоставя в случай на масов приток на бежанци. В случая не се спори, че сирийските граждани, които търсят закрила от войната в страната си на произход, ще бъдат обхванати от режима на „временна закрила“.

Според т. 4.1. от Становище на Европейския икономически и социален комитет (ЕИСК) относно „Ролята на Турция в бежанската криза“ (Официален вестник на Европейския Съюз 2018/С 227/03 от 28.06.2018), от 2011 г. насам Турция е страната, приютила най-голям брой бежанци от С. (над 3 милиона сирийски бежанци — 3 222 000). В т. 4.3. от документа се посочва, че сирийците, влезли масово в страната, първоначално са получили статут на „посетители“ (misafir) и впоследствие статут на „временна закрила“, без обаче да имат правото да подадат молба за статут на бежанец. Целта е да се гарантира, че те ще останат в Турция само докато трае военният конфликт в С. и ще се върнат там, когато ситуацията се подобри.

От анализа на цитираната в справките информация и от тази в становището на ЕИСК, следва единствено възможния извод, а именно, че сирийските граждани, пристигнали в Турция, не биха могли да получат статут на бежанец, защото не идват от държава-членка на Съвета на Европа, както и не биха могли да получат субсидиарна закрила, защото по силата на провежданата в страната държавна политика и приетото законодателство, те получават само т.нар. „временна закрила“.

Т.е. в случая, за М. А. Х. не съществува възможност да поиска статут на бежанец, по смисъла на Женевската конвенция и при предоставянето му да се ползва от международна закрила като бежанец. Безспорно обемът на предоставяната „временна закрила“, така както е определен в турското законодателство, не съвпада с обема на статута на бежанец и на хуманитарния статут, определени в Женевската конвенция и в Директива 2011/95/ЕС.

По отношение на последната предпоставка, визирана в § 1, т. 9 от ЗУБ, за да може да се приеме, че Република Турция е „трета сигурна страна“, по отношение на сирийския гражданин, в оспореното решение не са изложени никакви мотиви и изводи, направени на базата на обективни факти, от които да се направи заключение, че са налице достатъчно основания да се смята, че ще бъде допуснат до територията на тази държава, ако бъде върнат от Република България. По-скоро в случая би могло да се приеме, че след като М. А. Х. е пребивавал незаконно на територията на Турция, същият няма да бъде приет на нейна територия, ако бъде върнат там от българските власти.

От изложеното съдът намира, че в случая не са налице представките, от които може да се направи категоричен извод, че Република Турция е „трета сигурна

страна”, по отношение на сирийския гражданин М. А. Х..

Съгласно чл. 38, пар. 1 от Директива 2013/32/ЕС държавите-членки могат да прилагат понятието за сигурна трета страна само ако компетентните органи са се убедили, че в съответната трета страна към кандидата за международна закрила ще се отнасят в съответствие със следните принципи: а) кандидатите за убежище не са заплашени поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политически убеждения за живота и за свободата си; б) няма опасност от тежко посегателство според определението в [Директива 2011/95/ЕС](#); в) спазва се принципът на забрана за връщане в съответствие с Женевската конвенция; г) спазва се забраната за репатриране в нарушение на правото на защита от мъчения и жестоко, нехуманно или унижително отношение, както е предвидена от международното право; и д) съществува възможност да се поиска признаване на статута на бежанец и когато той бъде признат, да се ползва закрила в съответствие с Женевската конвенция.

Според пар. 2 от цитираната разпоредба, прилагането на понятието за сигурна трета страна се подчинява на нормите на националното право, а именно: а) нормите, които предвиждат съществуването на връзка между кандидата и съответната трета страна, на основание на която е основателно кандидатът да отиде в тази страна; б) нормите, които се отнасят до прилаганите от компетентните органи методи, с които да се убедят, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо определена страна и определен кандидат. Тези методи предвиждат каузална проверка на сигурността в страната за съответния кандидат и/или определянето от дадена държава-членка на страните, считани като сигурни в общ план; в) нормите, които съответстват на международното право и които позволяват индивидуално разглеждане с цел определяне дали дадена трета страна е сигурна за определен кандидат, което най-малкото дава възможност на кандидата да обжалва прилагането на понятието за сигурна трета страна поради това, че въпросната трета страна не е сигурна в неговия конкретен случай.

На кандидата също така се разрешава да обжалва наличието на връзка между него и въпросната трета страна в съответствие с буква а). Когато изпълняват решение, което се основава единствено на настоящия член, държавите-членки: а) информират за това кандидата; и б) му предоставят документ, с който информират властите на третата страна, на езика на тази страна, че молбата не е била разгледана по същество. Следователно, ако компетентните органи преценят, че дадена страна, например Турция, представлява първа страна на убежище или сигурна трета страна за даден кандидат, с решението си те отхвърлят молбата за международна закрила като недопустима, без да я разглеждат по същество.

Тези норми от Директивата са транспонирани частично в чл. 13, ал. 1, т. 14 и ал. 4 от ЗУБ.

Буквалното и систематично тълкуване на цитираните разпоредби от вторичното право на ЕС и от ЗУБ, дават възможност да се направи безусловния извод, че ако се приеме, че търсещият закрила идва от „трета сигурна държава” по смисъла на чл. 38 от Директивата и § 1, т. 9 от ДР на

ЗУБ, компетентните органи могат да отхвърлят молбата му като явно неоснователна, т.е. да не я разглеждат по същество. По приложението на тази норма е налице висящо производство пред СЕС по дело С-718/24, образувано по отправено от Административен съд София град преюдициално запитване.

Изложеното е основание за решаващия състав да приеме, че лазглеждането на молбата на М. А. Х. по същество и и постановяването на решение по реда на чл. 75, ал. 1 от ЗУБ за отхвърлянето ѝ, представлява съществено нарушение на административно-производствените правила – отменително основание по чл. 146, т. 2 от АПК.

По изложените съображения и на основание чл. 173, ал. 2 от АПК делото като преписката следва се върне на ответника за ново разглеждане и произнасяне по молба рег. № УП-6395 от 29.04.2024 г. в частта за предоставяне на хуманитарен статут чл. 9, ал.1, т.3 от ЗУБ при съобразяване с дадените указания по приложението на закона с оглед актуалната информация в страната на произход на кандидата.

Единствено при връщане на преписката на административния орган може да се съобрази разпоредбата на чл.31, пар.4 от Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила, според която държавите-членки могат да *отложат* приключването на процедурата по разглеждане, ако с основание не може да се очаква от решаващия орган да вземе решение в сроковете, установени в параграф 3, поради несигурна обстановка в страната на произход, за която се предполага, че е временна. Тази процедурна възможност безспорно е относима към първоинстанционната, административна процедура по разглеждане на молба за международна закрила. Същата не е приложима в съдебното производство, където основанията за спиране са регламентирани в чл.229, ал.1 от ГПК, вр. чл.144 от АПК, като сред тях не е това по чл.31, пар.4 от Директива 2013/32/ЕС.

Представеното от ответника едно решение на ВАС по адм.д.№ 10324/2024 г. не формира константна съдебна практика. Налице са решения и в противен смисъл: Решение № 1254 от 12.02.2025 г. по адм. д. № 9299/2024 г., Решение № 441 от 16.01.2025 г. по адм. д. № 7597/2024 г., на III ОТД. НА ВАС.

Мотивиран от горното, Административен съд София-град, Първо отделение, 69-ти състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на М. А. Х., ЛНЧ [ЕГН], [дата на раждане] в [населено място], провинция Х., С., гражданин на С., чрез адв. Р. Д. Танина от САК, Решение № 11394 от 31.10.2024 г. на председателя на ДАБ при МС, **в частта**, с която му е отказано предоставяне на хуманитарен статут, поради липса на предпоставките по чл. 9, ал.1, т.3, вр. чл. 75, ал.1, т. 4 от ЗУБ.

ВРЪЩА делото като преписка **в тази част** на компетентния орган при ДАБ – МС за ново разглеждане и произнасяне по молба за предоставяне на международна закрила с молба рег. № УП-6395 от 29.04.2024 г. при съобразяване със задължителните указания по тълкуването и прилагането на

закона, дадени в мотивите на решението.

ОТХВЪРЛЯ оспорването в останалата част.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба в 14 дневен срок от съобщението му до страните чрез Административен съд София – град пред Върховен административен съд на Република България.

СЪДИЯ: